

คู่มือ

เรื่อง การจัดการความรู้และพัฒนาทักษะการใช้กฎหมายดิจิทัล
ในศตวรรษที่ 21

Knowledge management and development of law
skills in the 21 st century.

DIGITAL LAW

“กฎหมายดิจิทัล”

โดย

นายบุญเลิศ โพธิ์ขำ

นายจรงค์ศักดิ์ สิงห์นต์

นางรุ่งฤดี โพธิ์ขำ

ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย

โครงการการจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจาก

ผลงานวิจัยและนวัตกรรม

จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ประจำปีงบประมาณ 2564

คำนำ

การดำเนินโครงการการจัดการความรู้และพัฒนาทักษะการใช้กฎหมายดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ให้กับกลุ่มเป้าหมายได้แก่นักเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดนครพนมได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยโครงการการจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2564 เพื่อสร้างความตระหนักทำให้เกิดการกระตุ้นและตื่นตัวในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัยใน 5 ปีร้อยละ 75 ของประชากรประเทศ (2560-2565) มีการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ กองประเมินผลและจัดการความรู้ การวิจัย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นอย่างสูงที่ให้การสนับสนุนงบประมาณทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย ประเภทโครงการการจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรมประจำปีงบประมาณ 2564 ซึ่งโครงการนี้เป็นโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ การจัดการความรู้และพัฒนาทักษะการใช้กฎหมายดิจิทัลในศตวรรษที่

21 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยการอบรมเชิงปฏิบัติการการให้ความรู้และพัฒนาทักษะการใช้กฎหมายดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดนครพนม ด้านความมั่นคงตามกรอบยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 20 ปี สู่กลุ่มเป้าหมาย เยาวชนและประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครพนมและนำองค์ความรู้จากงานวิจัยมาส่งเสริมเยาวชนและประชาชนให้มีความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 สร้างความตระหนักเพื่อให้เกิดการกระตุ้นและตื่นตัวในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและให้ประชากรมีความตระหนักและสามารถเข้าถึงรู้จักและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัยใน 5 ปีร้อยละ 75 ของประชากรประเทศ (2560-2565) ตลอดจนนำองค์ความรู้จากงานวิจัยมาการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรม การใช้กระบวนการยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

บุญเลิศ โพธิ์ขำและคณะ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
1. บทนำ	1
2. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560	6
2.1 สรุปสาระสำคัญ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560	7
2.2 ฐานความผิดตามพระราชบัญญัติความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	8
3. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	22
3.1. สิทธิการรับรู้หรือรับทราบข้อมูลข่าวสารของ ข่าวสารของราชการตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	22
3.2 หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	23

3.3	ประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการ	24
3.4	สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. 2540	24
3.5	ตัวอย่างของการกระทำผิด พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	27
4.	พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	35
4.1	ทำความรู้จักกับ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	36
4.2	การเตรียมตัวในยุค Personal Data	41
4.3	การเตรียมตัวในภาคธุรกิจ	44
5.	กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	55
5.1	กฎหมายลิขสิทธิ์	55
5.2	กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางไซเบอร์ (Cyber Bullying)	61
5.3	ธุรกรรมด้านอิเล็กทรอนิกส์	73
5.4	จรรยาบรรณการใช้ IT	88
	เอกสารอ้างอิง	98

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การกระทำความผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์	9
2	การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ก่อความเสียหายให้บุคคลอื่น	13

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	13 ข้อต้องรู้ตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560	7
2	ฐานความผิดตามพรบ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560	8
3	สาระสำคัญ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	25
4	พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	35
5	ทำความเข้าใจกับ พ.ร.บ ส่วนบุคคล	37
6	ข้อมูลส่วนบุคคลต่างๆ	38
7	รายละเอียด พ.ร.บ ส่วนบุคคล	39
8	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น	41
9	ธุรกิจเตรียมปรับตัว	46
10	คำถามลิขสิทธิ์ที่สุดฮอต	59
11	การระรานทางไซเบอร์	61
12	รับมือการกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์	72
13	โครงสร้างกฎหมาย	74
14	นิยามศัพท์ที่สำคัญ	76
15	ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์	81
16	โครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการทาง อิเล็กทรอนิกส์	85

ซ

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
17 จรรยาบรรณการใช้ IT	88

1. บทนำ

Digital Economy คือ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศโดยการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตมวลรวมของประเทศให้ทันกับโลกในยุคปัจจุบัน ตั้งแต่ Knowledge Economy หรือเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้และ Creative Economy ที่วางเป้าหมายในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับสินค้าและการบริการผ่านทางนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ปัจจุบันคนไทยจำนวนมากใช้เทคโนโลยี Digital ทั้งการเล่น Facebook, Smartphone และ Tablet แต่สิ่งที่พบมากที่สุดคือการใช้เพื่อความบันเทิงและไม่ได้ถูกนำไปใช้ในการทำงานมากนัก ดังนั้นการเร่งพัฒนาความรู้การสร้างความตระหนักด้านการใช้เทคโนโลยี Digital ให้กับทุกภาคส่วนนั้นเป็นสิ่งสำคัญทั้งภาคธุรกิจ การศึกษา ราชการ เกษตรกรรม การท่องเที่ยว การขนส่งและการทำอุตสาหกรรมเพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเข้าสู่ Digital Economy โดยเน้นการปฏิรูปการศึกษาให้เยาวชนไทยมีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้นมีพื้นฐานของงานวิจัยและพัฒนาทางด้านไอทีเพื่อลดการนำเข้าอุปกรณ์ Hardware, Communication และ Software จากต่างประเทศทั้งยังพัฒนาให้มีการใช้ซอฟต์แวร์ที่ผลิตภายในประเทศผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของนักพัฒนาซอฟต์แวร์ทั่วโลกโดยผลิตบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านไอทีให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันเมื่อสังคมไทยมีความตระหนักด้าน Digital มากขึ้นการใช้ข้อมูลออนไลน์ต่างๆ

ก็มากขึ้นด้วยสังคมและธุรกิจก็จะเข้าสู่การเป็น Digital Economy และเศรษฐกิจของสังคมไทยจะก้าวเข้าสู่ Real-Time Economy

แต่อย่างไรก็ตามการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเมื่อมีด้านดีก็ย่อมมีด้านเสีย จากข้อมูลที่มีการนำเสนอบนเวที Thailand Zocial Awards พบว่าพื้นที่บน Instagram ของดาราระดับแม่เหล็กเช่น อัม-พัชราภา, ชมพู่ – อารยา, ใหม่-ดาวิกา ฯลฯ ซึ่งมียอดผู้ติดตามหลักล้านคนนั้นล้วนเคยเป็นช่องทางการฝากร้านของบรรดาพ่อค้าแม่ค้าออนไลน์ขณะนี้เองที่หลายคนมองว่าเป็นการใช้พื้นที่ดังกล่าวหาประโยชน์และสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่เจ้าของ IG พอสมควรนั้นจึงนำมาซึ่งความน่าสนใจของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับ 2) พ.ศ. 2560 ที่ได้รับการปรับปรุงใหม่โดยสาระสำคัญของ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ฉบับใหม่นั้น กำหนดว่าลักษณะการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์-อีเมลโฆษณาที่มีลักษณะก่อความรำคาญเดือดร้อนแก่ผู้รับและไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์ได้เข้าข่ายถือเป็นสแปมและมีโทษปรับสูงสุดไม่เกิน 200,000 บาทซึ่งการฝากร้านบน Facebook หรือ IG ก็เข้าข่ายการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายข้างต้นด้วย (มาตรา 11) แต่เมื่อหันมาดูมูลค่าของตลาด E-Commerce แยกตามช่องทางการขายและอุตสาหกรรม (อ้างอิงจากงาน Thailand Zocial Awards 2017) นั้นพบว่าในธุรกิจค้าปลีกและค้าส่งมูลค่าการซื้อขายบนแพลตฟอร์ม Social Media นั้นมีสูงเกือบ 270,000 ล้านบาทโดยสินค้าที่มักมีการฝากร้านตาม IG ดาราเป็นสินค้าหมวดแฟชั่น 71% หมวดสุขภาพและความงาม 22% หมวดสินค้าแม่และเด็ก 4% และหมวดอุปกรณ์ไอที 3% นั่นจึงเป็นที่มา

ของคำถามว่าแล้วหลังจากนี้รูปแบบการค้าขายบนแพลตฟอร์ม Social Media อย่าง Instagram จะประสบปัญหาหรือไม่อย่างไรอย่างไรก็ดี กฎหมายฉบับนี้ได้เปิดโอกาสให้รัฐมนตรีสามารถออกประกาศกำหนด ลักษณะและวิธีการส่งรวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ แก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธ การตอบรับได้โดยง่ายเอาไว้ด้วยนั้นจึงหมายความว่า การออกประกาศกำหนด ในลักษณะดังกล่าวเป็นประเด็นที่น่าติดตามเพราะประกาศฉบับนี้จะเป็น ตัวชี้ว่าสิ่งใดทำได้หรือทำไม่ได้และทำได้แค่ไหนอย่างไรนั้นเองประเด็นที่ น่าสนใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ฉบับใหม่ที่ น่าสนใจได้แก่ 1) การ ทำลาย แก้ไข ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ของข้อมูลคอมพิวเตอร์ผู้อื่น มีโทษ จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท (มาตรา 9) การระงับ ชะลอ ชัดขวาง รบกวนระบบของผู้อื่นจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ โทษปรับ ไม่เกิน 100,000 บาท (มาตรา 10) 2) การโพสต์ข้อมูลที่บิดเบือนหรือ ปลอมจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท การโพสต์ข้อมูลที่ น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศความปลอดภัย สาธารณะ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะหรือทำให้เกิด ความตื่นตระหนกแก่ประชาชนจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท 3) การโพสต์ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร-การก่อการ ร้ายจำคุกไม่เกิน 5 ปีปรับไม่เกิน 100,000 บาท การกด Like ทำได้ไม่ผิด พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ยกเว้นการกด Like ข้อมูลที่มีฐานความผิดดังที่กล่าว มาข้างต้น 4) การกด Share ถือเป็นการเผยแพร่ หากข้อมูลที่แชร์มี

ผลกระทบต่อผู้อื่นอาจเข้าข่ายความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์โดย เฉพาะที่กระทบต่อบุคคลที่สาม 5) ผู้ดูแลระบบหรือแอดมินเพจที่เปิดให้มีการแสดงความคิดเห็นเมื่อพบเนื้อหาที่ผิดกฎหมายถ้าได้รับการแจ้งเตือน แล้วลบออกไม่ต้องรับโทษแต่ถ้าไม่ยอมลบออกโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีปรับไม่เกิน 100,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ 6) ผู้ให้บริการเว็บไซต์ต้องขยาย เวลาการเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ (Log) เอาไว้ไม่น้อยกว่า 90 วัน และกรณีที่เป็นอาจสั่งให้ขยายเป็น 2 ปี สาเหตุที่ขยายเวลาเนื่องจาก เทคโนโลยีมีความเปลี่ยนแปลงรูปแบบการกระทำความผิดจึงอาจซับซ้อน มากขึ้น 7) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงทำให้ระบบทำงานไม่ปกติทำให้บาดเจ็บ ทรัพย์สินเสียหายโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท 8) การโพสต์ภาพลามกและสามารถแชร์สู่ประชาชนคนอื่นได้ จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท 9) การโพสต์ภาพของผู้อื่นที่เกิดจากการ สร้าง ตัดต่อ หรือดัดแปลงที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น เกลียดชังมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีปรับไม่เกิน 200,000 บาท 10) การ โพสต์ภาพผู้เสียชีวิตหากเป็นการโพสต์ที่ทำให้บิดามารดา คู่สมรสหรือบุตร ของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชังหรือได้รับความอับอายมีโทษ จำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท

ประเด็นในการวิจัย

1. ความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับในยุค Digital ประกอบด้วย 1) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 2) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540 3) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พ.ศ. 2562 4) กฎหมายลิขสิทธิ์ 5) กฎหมายเกี่ยวกับการระรานทางไซเบอร์ (Cyber Bullying) 6) ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ 7) จรรยาบรรณการใช้ IT

2. การฝึกปฏิบัติทักษะการใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับ Digital ประกอบด้วย 1) การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ก่อความเสียหายให้บุคคลอื่น (การนำข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว) 2) อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน 3) การใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 4) การใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 5) กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 6) ธุรกรรมด้านอิเล็กทรอนิกส์ 7) จรรยาบรรณการใช้ IT 8) สร้างความตระหนักรู้กฎหมายในยุค Digital 9) กฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านการค้าออนไลน์ การสั่งซื้อ ขาย สินค้าภาคีออนไลน์ 10) จิตอาษาด้านกฎหมาย Digital

3. การถอดบทเรียนกิจกรรมจากความสำเร็จในการที่ต้องจัดการความรู้การจัดการความรู้และพัฒนาทักษะการใช้กฎหมายดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 และผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นคณะผู้วิจัยจึงได้เสนอโครงการจัดการความรู้การจัดการความรู้และพัฒนาทักษะการใช้กฎหมายดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มาขยายผลสู่กลุ่มเป้าหมายโดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะใช้องค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยมาขยายผลสู่กลุ่มเป้าหมายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะใช้องค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยโดยให้เยาวชนและประชาชนให้มีความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 สร้างความตระหนักเพื่อให้เกิดการกระตุ้นและตื่นตัวในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและให้ประชากรมีความ

ตระหนักและสามารถเข้าถึงรู้จักและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย
ใน 5 ปีร้อยละ 75 ของประชากรประเทศ (2560-2565)

สอดคล้องนโยบายรัฐบาลในการนโยบายรัฐบาลในข้อที่
การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศและความสงบสุข
ปลูกจิตสำนึกเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีความเป็นชาติไทยการมีจิตสาธารณะ
และการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศรักษาผลประโยชน์ของชาติ
ความสามัคคีปรองดองและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกันของประชาชน
โดยสถาบันการศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังวินัยของคนในชาติหลักคิดที่
ถูกต้อง สร้างค่านิยม “ประเทศไทยสำคัญที่สุด” การเคารพกฎหมายและ
กติกาของสังคมปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้
เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะและปฏิรูปการบริหาร
จัดการภาครัฐในการปรับเปลี่ยนกระบวนการอนุมัติอนุญาตของทาง
ราชการที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจและดำเนินชีวิตของ
ประชาชนให้เป็นระบบดิจิทัลและสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่อเนื่องกันตั้งแต่
ต้นจนจบกระบวนการพร้อมทั้งพัฒนาโปรแกรมออนไลน์เพื่อให้ประชาชน
สามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้อย่างทันทีและตลอดเวลาสร้างความเป็น
ธรรมลดความเหลื่อมล้ำกระจายอำนาจและสร้างความเชื่อมั่นใน
กระบวนการยุติธรรม

**2. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560**

2.1 สรุปสาระสำคัญ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบเมื่อเดือนธันวาคม 2559 และได้ประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 มีผลบังคับใช้แล้วในวันที่ 24 พ.ค. 2560 สาระสำคัญดังนี้

13 ข้อ ต้องรู้

พ.ร.บ.คอมพ์ 60 มีผลบังคับใช้แล้ว

1 การฝากร้านใน Facebook, IG ถือเป็นสแปม ปรับ 200,000 บาท

2 ส่ง SMS โฆษณา โดยไม่ได้รับความยินยอมให้ผู้อื่นสามารถปฏิเสธข้อมูลนั้นได้ โทษเช่นนี้ถือเป็นสแปม ปรับ 200,000 บาท

3 ส่ง Email ขายของ ถือเป็นสแปม ปรับ 200,000 บาท

4 กด Like ได้ไม่ผิด พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ยกเว้นการกดไลค์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสถาบัน เสียหายร้ายแรงตาม มาตรา 112 หรือมีความผิดร่วม

5 กด Share ถือเป็น การเผยแพร่ หากข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีผลกระทบต่อผู้อื่นอาจเข้าข่ายความผิดตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะที่กระทบต่อบุคคลที่ 3

6 พบข้อมูลผิดกฎหมาย อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ของเรา แต่ไม่ใช่สิ่งที่เราขายเอง สามารถแจ้งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ หากแจ้งแล้วลบข้อมูลออกเจ้าของก็จะไม่มีความผิดตามกฎหมาย

7 สำหรับ แอดมินเพจที่เปิดให้มีการแสดงความคิดเห็น เมื่อพบข้อความที่ผิด พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ เมื่อลบออกจากพื้นที่ที่ตนดูแลแล้ว จะถือเป็นผู้พ้นผิด

8 ไม่โพสต์สิ่งลามกอนาจาร ที่ทำให้เกิดการเผยแพร่สู่ประชาชนได้

9 การโพสต์เกี่ยวกับเด็ก เขาจะโดนตองปิดบังใบหน้า ยกเว้นเมื่อเป็นการเฝ้าระวัง ชื่นชม อย่งให้เกียรติ

10 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียชีวิต ต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายชื่อเสียง หรือถูกดูหมิ่น เกียรติอันดี สามารถฟ้องร้องได้ตามกฎหมาย

11 การโพสต์ด่าว่าผู้อื่น มีกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ไม่ใช่ข้อมูลจริง หรือถูกตัดต่อ ผู้ถูกกล่าวหา เขาผิดผู้โพสต์ได้ และมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท

12 ไม่ทำการละเมิดลิขสิทธิ์ผู้ใด ไม่ว่าข้อความ เพลง รูปภาพ หรือวีดิโอ

13 ส่งรูปภาพข่มขู่ของผู้อื่น เช่น สวัสดิ์ อวยพร **ไม่ผิด** ถ้าไม่เอาภาพไปใช้ในเชิงพาณิชย์ หารายได้

ดาวน์โหลดได้ที่ : <http://comcenter.krpu.ac.th>
www.facebook.com/comcenterkrpu

ภาพที่ 1 13 ข้อต้องรู้ตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

ที่มา : <https://edu.krpu.ac.th>

2.2 ฐานความผิดตามพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ประกาศ

การกระทำที่ถือเป็นความผิด ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. ๒๕๖๐

<p>มาตรา ๕ - ๘ เข้าถึงระบบ/ข้อมูล ของผู้อื่นโดยมิชอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน / ปรับไม่เกิน ๑ หมื่นบาท / ทั้งจำทั้งปรับ ✓ เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๒ ปี / ปรับไม่เกิน ๕ หมื่นบาท / ทั้งจำทั้งปรับ ✓ ส่งผู้กระทำความผิดมาแจ้งการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์แล้วนำไปเปิดเผย ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๑ ปี / ปรับไม่เกิน ๒ หมื่นบาท / ทั้งจำทั้งปรับ ✓ สกัดข้อมูลคอมพิวเตอร์ ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๒ ปี / ปรับไม่เกิน ๕ หมื่นบาท / ทั้งจำทั้งปรับ 	<p>มาตรา ๙ - ๑๐ แก้ไข/ คัดแปลง/ ทำให้ข้อมูลเสียหาย</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม ข้อมูลของผู้อื่นโดยมิชอบ ✓ ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๕ ปี / ปรับไม่เกิน ๑ แสนบาท / ทั้งจำทั้งปรับ ✓ กรณีเป็นการกระทำต่อระบบหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๒ ⚠️ จำคุก ๑ - ๕ ปี และ ปรับ ๒ หมื่น - ๑ แสนบาท ✓ ถ้าเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี และปรับ ๒ แสนบาท - ๑ ล้านบาท
<p>มาตรา ๑๑ ส่งข้อมูลหรืออีเมลก่อความรำคาญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ส่งโดยปกติหรือโดยแปลงแหล่งที่มา ⚠️ ปรับไม่เกิน ๑ แสนบาท ✓ ส่งโดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถตอบรับได้อย่าง ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๒ ปี / ปรับไม่เกิน ๕ หมื่นบาท / ทั้งจำทั้งปรับ 	<p>มาตรา ๑๒ เข้าถึงระบบ/ข้อมูลด้านความมั่นคงโดยมิชอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ เข้าถึงระบบหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ ✓ ส่งผู้กระทำความผิดมาแจ้งการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์แล้วนำไปเปิดเผย ⚠️ กรณีไม่เปิดเผยความเสียหาย ⚠️ จำคุก ๑ - ๗ ปี และปรับ ๒ หมื่น - ๑.๕ แสนบาท ✓ กรณีเกิดความเสียหาย ⚠️ จำคุก ๑ - ๑๐ ปี และปรับ ๒ หมื่น - ๒ แสนบาท ✓ กรณีไม่เปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้องมีความ ⚠️ จำคุก ๕ - ๒๐ ปี และปรับ ๑ แสน - ๕ แสนบาท
<p>มาตรา ๑๓ จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งเพื่อนำไปใช้กระทำความผิด</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ กรณีที่ห้ามเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ตามมาตรา ๕ - ๑๑ ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๑ ปี / ปรับไม่เกิน ๒ หมื่นบาท / ทั้งจำทั้งปรับ หากมีผู้นำไปใช้กระทำความผิด ✓ หากมีผู้นำไปใช้กระทำความผิด หรือต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๑๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่จะต้องรับผิดชอบด้วย (เมื่อมีส่วนรู้เห็น) ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๒ ปี / ปรับไม่เกิน ๕ หมื่นบาท / ทั้งจำทั้งปรับ หากมีผู้นำไปใช้กระทำความผิด ✓ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่จะต้องรับผิดชอบด้วย (ทุกกรณี) 	<p>มาตรา ๑๔ นำข้อมูลผิด พ.ร.บ. เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ข้อมูลปลอม / หลอกลวง ✓ ข้อมูลเท็จ ✓ ข้อมูลความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของราชอาณาจักร (มาตรา ๑๒) ✓ ข้อมูลความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง / ก่อการร้าย ✓ ข้อมูลลามก ประชားชนชาติได้ ✓ เผยแพร่ / ส่งต่อ ข้อมูล โดยรู้ตัวแล้วว่าผิด ⚠️ กรณีการกระทำความผิดในประเภทอื่น ⚠️ กรณีการกระทำความผิดในประเภทอื่น ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๕ ปี / ปรับไม่เกิน ๑ แสนบาท / ทั้งจำทั้งปรับ ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี / ปรับไม่เกิน ๖ แสนบาท / ทั้งจำทั้งปรับ (รวมความผิด)
<p>มาตรา ๑๕ ให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ผู้ให้บริการที่ให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ คือระบบคอมพิวเตอร์ของตน ⚠️ ต้องระงับโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด ✓ หากผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการแจ้งเตือนแล้วไม่ต้องรับโทษ ✓ ** ผู้ให้บริการมีหน้าที่เก็บข้อมูลการใช้งานไปไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน กรณีจำเป็น ศาลอาจสั่งให้เก็บได้ไม่เกิน ๒ ปี ** 	<p>มาตรา ๑๖ ติดต่อ เดิม คัดแปลงภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ติดต่อ เดิม คัดแปลงภาพ ผู้รับ / ผู้ขาย นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ ✓ - ทำให้เสียชื่อเสียง ถูกข่มขู่ - ทำให้ถูกกลั่นแกล้ง ได้รับความเสียหาย ⚠️ จำคุกไม่เกิน ๓ ปี และ ปรับไม่เกิน ๒ แสนบาท ✓ ศาลอาจสั่งให้ทำลายข้อมูล / เผยแพร่คำพิพากษา / ดำเนินการอื่นเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากการกระทำ ✓ ผู้ที่ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่คำสั่งให้ทำลาย แต่ไม่ทำลายตามคำสั่ง ต้องรับโทษหนักหนึ่ง ✓ (รวมผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ด้วย)
<p>การพิจารณาความผิดและการรับโทษ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย : รัฐบาลของประเทศที่ทำความผิด / มีผู้ต้องหา • ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างชาตินัก : รัฐบาลไทย / คนไทยเสียหาย และผู้เสียหายร้องขอให้ลงโทษ <p style="text-align: right;">! ต้องรับโทษภายในประเทศไทย</p>	

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐-๒๕๔๘-๓๓๑๖ หรือ ict.policy@mot.go.th จัดทำโดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักรงานบริการบรรณสารสนเทศ

ภาพที่ 2 ฐานความผิดตามพรบ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560
ที่มา : <https://ict.polycy.go.th>

2.2.1 การกระทำความผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์

มาตรา	การกระทำความผิด	บทลงโทษ	ค่าปรับ
มาตรา 5	ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน	1-7 ปี	20,000-140,000 บาท
มาตรา 6	ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น	1-7 ปี	20,000-140,000 บาท
มาตรา 7	ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน	1-7 ปี	20,000-140,000 บาท
มาตรา 8	ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์และ	1-7 ปี	20,000-140,000 บาท

	ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีได้มิไว้ เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือ เพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้		
มาตรา 9	ผู้ใดทำให้เสียหายทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมไม่ว่า ทั้งหมดหรือ บางส่วนซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิ ชอบ	3-5 ปี	60,000- 300,000 บาท
มาตรา 10	ผู้ใดกระทำได้ด้วยประการใดโดยมิ ชอบเพื่อให้การทำงานของระบบ คอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวางหรือรบกวนจนไม่ สามารถทำงานตามปกติได้	3-5 ปี	60,000- 300,000 บาท
มาตรา 13	ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่ง ที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้ เป็นเครื่องมือในการกระทำ ความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือ มาตรา 11	ไม่เกิน 5 ปี	20,000 บาท
	ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่ง ที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้ เป็นเครื่องมือในการกระทำ	ไม่เกิน 2 ปี	ไม่เกิน 40,000 บาท

	ความผิดตามมาตรา 12 วรรค หนึ่งหรือวรรคสาม		
--	---	--	--

ตารางที่ 1 การกระทำความผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์

ตัวอย่างความผิด

1. วันที่ 30 ธันวาคมที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติโฆษกกล่าวถึงกรณีการติดตามดำเนินคดีกับกลุ่มแฮกเกอร์ว่าล่าสุดทหารได้ส่งตัวผู้ต้องหา กลุ่มแฮกเกอร์ให้กับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) จำนวนทั้งสิ้น 4 รายมีการดำเนินคดีในความผิดหลายข้อหาทั้งข้อหาอั้งยี่ ซึ่งมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 209, ความผิดตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ความผิดฐานเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ มาตรา 7 ความผิดในข้อหาร่วมกันทำให้เสียหาย ทำลายระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ มาตรา 9 และความผิดฐานร่วมกันชะลอ ชัดขวาง ระบบคอมพิวเตอร์ มาตรา 10 มีโทษ จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 1 แสนบาท

2. 15 พ.ค. 60 ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) ผบก.สทส. กล่าวถึงการป้องกันการถูกโจมตีทางไซเบอร์ด้วยมัลแวร์เรียกค่าไถ่หลังผู้เชี่ยวชาญจากสหรัฐฯ และสหราชอาณาจักรออกมาเตือนถึงความเป็นไปได้ อาจเกิดการโจมตีทางไซเบอร์ในวันนี้ว่ามัลแวร์ดังกล่าวสามารถแพร่กระจายผ่านเน็ตเวิร์กคุณลักษณะที่สำคัญก็คือมันเป็นไวรัสที่อยู่ในปฏิบัติการของระบบปฏิบัติการวินโดวส์ (windows) เท่านั้นโดยอาศัยช่องว่างของ Service หรือการให้บริการในการเชื่อมต่อในการแชร์เช่น ไฟล์แชร์ลิง File sharing หรือทรัพยากรอื่นๆในเครือข่าย ผ่านทาง

Service ที่เรียกว่า Server Message Block หรือ SMB ซึ่งมีในปฏิบัติการ window ตั้งแต่รุ่น window xp ขึ้นมา window 7-10 ดังนั้นคนที่ติดไวรัสตัวนี้จะมีตัวหนังสือปรากฏข้อความบนหน้าจอเป็นการเรียกค่าไถ่ หากจะกู้ข้อมูลต้องขอรหัสและต้องจ่ายเงินให้ภายในเวลาเช่น 3 วันจ่ายประมาณ 300 เหรียญถ้าจ่ายช้าเกิน 6 วันต้องจ่าย 600 เหรียญ โดยเงินที่จ่ายด้วย bitcoin ซึ่งเป็นสกุลเงินดิจิทัล

3. ธนาคารออมสินพบว่า มีเงินหายไปจากตู้ ATM จำนวน 21 เครื่อง รวมแล้วกว่า 12 ล้านบาท คาดเพราะมัลแวร์ที่ตรวจเจอภายในตู้ ATM ผู้อำนวยการธนาคารออมสินเปิดเผยว่า เริ่มต้นธนาคารได้ตรวจพบว่า มีเงินหายไปจากตู้ ATM 5 เครื่อง จำนวน 960,000 บาท ธนาคารจึงปิดบริการ ATM ยี่ห้อ NCR ที่มีปัญหาทั้งหมดและตรวจสอบเงินทั้งหมดที่อยู่ใน 3,343 เครื่อง ร่วมกับบริษัทเจ้าของเครื่อง ATM ก็พบว่า มีเงินหายไปทั้งหมด 21 เครื่อง รวมเป็นเงิน 12,291,000 บาท ซึ่งก็อยู่ในขั้นตอนเจรจากับบริษัทเจ้าของเครื่องว่าสามารถเรียกเงินประกันได้หรือไม่ ทั้งนี้บริษัทเจ้าของเครื่อง ATM แจ้งว่าเป็นการโจรกรรมเงินในเงินโดยเจาะจงเครื่องที่ติดตั้งอยู่นอกสถานที่โดยอาศัยมัลแวร์เป็นเครื่องมือ

2.3.2 การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ก่อความเสียหายให้บุคคลอื่น (การนำข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว)

มาตรา	การกระทำความผิด	บทลงโทษ	ค่าปรับ
มาตรา 11	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิด หรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าวอันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข	-	ไม่เกิน 100,000 บาท
	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าวอันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท	-	ไม่เกิน 200,000 บาท
มาตรา 14 (1)	โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือ	จำคุกไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 100,000 บาท

	<p>บางส่วนหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชนอันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา</p>		
<p>มาตรา 14 (2)</p>	<p>นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน</p>	<p>จำคุกไม่เกิน 5 ปี</p>	<p>ไม่เกิน 100,000 บาท</p>
<p>มาตรา 14 (3)</p>	<p>นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง</p>	<p>จำคุกไม่เกิน 5 ปี</p>	<p>ไม่เกิน 100,000 บาท</p>

	แห่งราชอาณาจักรหรือความผิด เกี่ยวกับการก่อการร้ายตาม ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตรา 14 (4)	นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มี ลักษณะอันลามกและ ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้	จำคุกไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 100,000 บาท
มาตรา 14 (5)	ผู้ใดเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้ว ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)	จำคุกไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 100,000 บาท
มาตรา 15	ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มี การกระทำความผิด ตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ ในความควบคุมของตน	เช่นเดียวกับ ผู้กระทำ ความผิด ตาม มาตรา 14	
มาตรา 16	ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏ เป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้น เป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น	จำคุกไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 200,000 บาท

	ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใดโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย		
	ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 200,000 บาท

ตารางที่ 2 การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ก่อความเสียหายให้บุคคลอื่น

ตัวอย่างความผิดตามมาตรา 11

1. การฝากร้านในFacebook,IG ถือเป็นสแปมปรับ200,000 บาท
2. ส่ง SMS โฆษณาโดยไม่ได้รับความยินยอมให้ผู้รับสามารถปฏิเสธข้อมูลนั้นได้ไม่เช่นนั้นถือเป็นสแปม ปรับ 200,000 บาท
3. ส่ง Email ขยายของซ้ำๆถือเป็นสแปมปรับ200,000 บาท

ตัวอย่างความผิดมาตรา 14

1. ผู้ไม่หวังดีสร้างเพจเฟซบุ๊กใช้ชื่อ "ข่าวช่อง7สี" โดยนำรูปภาพของผู้ประกาศข่าวโพสต์เพิ่มความน่าเชื่อถือจนมีผู้ติดตามหลักแสนจากนั้น

โพสต์ขายสินค้าและคลิปวิดีโอไปสร้างความเสียหายกับองค์กรเป็นอย่างมากเป็นการกระทำผิดมาตรา 14 (1)

2. ดาราซีรีส์ดั่งน้องใหม่ร้ายบริสุทธิ์เข้าแจ้งความตำรวจไซเบอร์ หลังโดนคนร้ายฉกเอารูปไปปลอมเฟซบุ๊กหลอกทอมนาน 9 เดือนโอนเงินจ่ายค่าเกมนับแสนบาทเผยที่ผ่านมาโดนเอารูปไปปลอมเฟซบุ๊กหลอกคนอื่นเยอะมากดังนี้เป็นการกระทำผิดตามมาตรา 14 (1)

3. 30 มีนาคม 2561 มีข่าวผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่แจ้งความดำเนินคดีกับเพจ "City Life Chiang Mai" จากการโพสต์ภาพวาดอนุสาวรีย์อดีตกษัตริย์ผู้สร้างเมืองเชียงใหม่มีหน้ากากสวมปิดพระพักตร์ ตามมาตรา 14 (2)

4. 31 มกราคม 2561 อ.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ถูกดำเนินคดีตามมาตรา 14 (2) จากการแชร์ภาพประกอบข้อความเกี่ยวกับกระเป่าของภรรยาหัวหน้า คสช. ลงบนเฟซบุ๊ก

5. 9 มีนาคม 2561 ทนายอานนท์ นำภา นักเคลื่อนไหวทางการเมือง ถูกดำเนินคดีตามมาตรา 14 (2) จากการเขียนกวีโพสต์ลงเฟซบุ๊กถึงมหาตุลาการวิจารณ์บทบาทของศาลในการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจเผด็จการและอื่นๆ อีกมากมาย ฯลฯ

6. มติชนออนไลน์ รายงานว่า มีการออกหมายจับ แอดมิน แฟนเพจ "KonthaiUk" ด้วยข้อกล่าวหา พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ มาตรา 14 (2) เผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จในเฟซบุ๊กที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ และจับกุมตัวผู้แชร์ข้อความดังกล่าวไป

แล้วอย่างน้อย 7 คน และมีผู้ถูกออกหมายเรียกกว่า 20 ราย
(<https://www.matichon.co.th>)

7. 16 สิงหาคม 2561 พุฒิพัทธ์ เดินทางไปรายงานตัวตามหมายเรียก ของ บก.ปอท. ที่ระบุว่าเขาถูก พ.อ.บุรินทร์ ทองประไพ ฝ่ายกฎหมายของ คสช. รับมอบอำนาจมาแจ้งความข้อกล่าวหาตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ฯ มาตรา 14(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ถูกบัญญัติให้เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ 2550 มาตรา 14 (2) จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบมาว่าจากกรณี แชร์โพสต์เพจ "KonthaiUK" (<https://www.facebook.com>)

8. 23 สิงหาคม 2561 ธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ และว่าที่กรรมการบริหารพรรคอนาคตใหม่อีกสองคนถูกตำรวจออกหมายเรียกให้ไปรับทราบข้อกล่าวหาที่ บก.ปอท. จากการจัดรายการเฟซบุ๊กไลฟ์ที่เพจของ

9. 4 กันยายน 2561 วอยซ์ทีวีรายงานว่ามีการออกหมายจับแอดมินเพจ CSI LA และคนแชร์ข้อมูลจากเพจดังกล่าวอีก 12 ราย(<https://www.voicetv.co.th/read/rJpmJdsPQ>)ฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายประชาชน นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จโดยประการที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อด้านความมั่นคงปลอดภัยของประเทศตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ฯ มาตรา 14 (1), 14 (2) และ 14 (5)

10. 25 สิงหาคม 2561 เพจ CSI LA ได้เผยแพร่ข้อความเกี่ยวกับกรณีหญิงสาวอายุ 19 ปีนักท่องเที่ยวยุโรปสัญชาติอังกฤษถูกข่มขืนที่หาดทรายรี ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานีจนถึงวันที่ 6 กันยายน 2561 ทนายวิญญูติ ชาติมนตรี เปิดเผยว่าได้ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ถูกนำตัวมาที่ สภ.เกาะเต่าทั้งหมด 12 คน ซึ่งทุกคนได้รับการประกันตัวในชั้นตำรวจแล้วด้วยหลักทรัพย์คนละ 60,000 บาท

11. ผู้กระทำความผิดกอนาจารและนำรูปภาพหรือคลิปวิดีโอการกระทำความผิดกอนาจารนั้นไปเผยแพร่ในระบบคอมพิวเตอร์เช่น ผ่านช่องทาง LINE Twitter หรือ Facebook นั้น มีความผิดตาม พ.ร.บ. คอมฯ มาตรา 14(4)

12. อัยการคดีอาญา 3 เป็นโจทก์ฟ้อง จำเลยฐานกระทำความผิด พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ม.14 (4) จากกรณีเมื่อวันที่ 23 เม.ย. 60 จำเลยโพสต์ข้อความลงในเฟซบุ๊กส่วนตัว เล่าเหตุการณ์ช่วงที่เข้าไปอยู่ในเรือนจำเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ในเรือนจำ ด้วยถ้อยคำลามกหยาบคาย และข้อความอื่นๆอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย

13. มีการเผยแพร่คลิปภาพนักท่องเที่ยวชาวจีนขณะรถโรงพยาบาลมารับว่าเสียชีวิต 1 ศพที่สนามบินภูเก็ตเนื่องจากป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา หรือโควิด-19 ในเรื่องนี้ท่าอากาศยานภูเก็ตตรวจสอบแล้ว ชำวงดังกล่าวไม่เป็นความจริงและได้รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อแจ้งความดำเนินคดีกับหญิงสาวรายนี้โดยเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ฯ มาตรา 14 (1) และ 14 (2) เนื่องจากการนำเข้าสู่ข้อมูลอันเป็นเท็จที่ทำให้ผู้อื่นเสียหายและทำให้ประชาชนตื่นตระหนก

ตัวอย่างความผิดมาตรา 15

1. 23 ธ.ค. 2558 ที่ห้องพิจารณาคดี 908 ศาลอาญารัชดา ศาลอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์ในคดีที่ จิรนุช เปรมชัยพรผู้อำนวยการเว็บไซต์ประชาไทเป็นจำเลยในความผิดตามมาตรา 15 พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้จำคุก 8 เดือน ปรับ 20,000 บาท โทษจำคุกรอลงอาญาจากกรณีที่ปล่อยให้มีการโพสต์ผิดกฎหมายในเว็บบอร์ดประชาไทนาน 20 วัน

คำพิพากษาศาลฎีการะบุว่าการพิจารณาว่าจำเลยจงใจหรือไม่นั้น เป็นไปได้ยากจึงพิจารณาจากประจักษ์พยานแวดล้อมเพื่อเป็นเครื่องชี้เจตนาโดยศาลชี้ว่าจำเลยไม่ได้ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการส่งข้อมูล IP address ของผู้ใช้บริการเว็บบอร์ดที่โพสต์ข้อความเข้าข่ายหมิ่นสถาบันให้โดยไม่ต้องร้องขอโดยมีทั้งกรณีที่จำเลยได้รับหมายเรียกพยานแล้วแต่ไม่เตรียมข้อมูลจรรยาจรไปให้จนต้องขอความร่วมมือและมีการนำมาให้ในภายหลังและกรณีที่ไม่ส่งข้อมูลให้จนเลยระยะเวลา 90 วันตามกฎหมายที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) ต้องเก็บ IP address ไว้ทำให้พนักงานสอบสวนไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้ใช้รายอื่นได้

ตัวอย่างความผิดมาตรา 16

1. นักร้องสาวสายแร็ปถูกมือดีนำภาพของเจ้าตัวไปตัดต่อเป็นภาพอนาจาร นักร้องสาวได้เดินทางเข้าแจ้งความที่กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.) พร้อมทั้งหลักฐานเป็นภาพที่ถูกตัดต่อซึ่งทนายความกล่าวว่ามีผิด พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ มาตรา 14กับ16 เอาภาพลามกอนาจารเข้าสู่ระบบ

คอมพิวเตอร์และมีการติดต่อภาพมันมีโทษตั้งแต่จำคุก 5 ปี ปรับ 1 แสนบาท อีกมาตราหนึ่งโทษ 3 ปี ปรับ 1 แสนบาท

2. พรรคนาคตใหม่และพรรณิการ์ วานิช โฆษกพรรคฯ จะไปยื่นคำฟ้องคดี ปารีณา ไกรคุปต์ ส.ส. เขต 3 ราชบุรีพรรคพลังประชารัฐ ต่อศาลอาญา(รัชดา)จากกรณีปารีณาโพสต์เฟสบุ๊คเนื้อหาในลักษณะเป็นภาพที่มีการติดต่อและเติมข้อความที่อาจทำให้สังคมเข้าใจผิดว่าพรรณิการ์และพรรคนาคตใหม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อเหตุรุนแรงหลายจุดในกรุงเทพฯ เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาฝ่ายกฎหมายของพรรคจะยื่นฟ้องประเด็นความผิดในการนำภาพของผู้อื่นไปตัดต่อตัดแปลงทำให้เกิดความเสียหายถูกดูหมิ่นเกลียดชัง ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรา 16 ด้วย

3. คดีความที่เกิดขึ้นทางเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ข้อมูลว่าคดีของไอตอลสาววง BNK48 ผู้ก่อเหตุได้มีการนำสิ่งลามกมาติดต่อประกอบไว้บนภาพนักร้องสาวทำให้เกิดความเสียหายเข้าข่ายความผิดตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ มาตรา 16

4. วันที่ 28 ธ.ค. 60 นายภัทรศักดิ์ เทียมประเสริฐ หรือ "ดีเจเก่งเกียร์อาร์" เข้าร้องทุกข์กับ รอง สว.(สอบสวน)กก.3 บก.ปอท. หลังถูกพาดพิงถึงกรณีโดนเกียรณศิษย์บอร์ดติดต่อภาพมีลักษณะเป็นดีเจเก่งกำลังยืนดมถุงกาวยูทำให้เสียชื่อเสียงอย่างมาก

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์

บทบัญญัติในมาตรา 14 และ มาตรา 16 นั้นกำหนดความผิดสำหรับการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์และการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวซึ่งมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้สื่อโซเชียลมีเดียดังนี้

1. การโพสต์ข้อความหรือลงรูปภาพทั้งใน Facebook Twitter YouTube Instagram ฯลฯ ถือเป็น การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์และการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว

2. กด Like ได้ไม่ผิดเพราะไม่ใช่ทั้งการนำเข้าสู่ข้อมูลและการเผยแพร่

3. กด Share หรือ Retweet ถือเป็น การเผยแพร่หากข้อมูลที่แชร์เป็นข้อความอันเป็นเท็จอันเข้าลักษณะความผิด เกี่ยวกับความมั่นคงเกี่ยวกับความผิดอาญาหรือมีลักษณะลามกอนาจาร อาจเข้าข่ายความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ได้ตามมาตรา 14 (5)

4. การส่งข้อความใน Line หากส่งให้บุคคลอื่นเป็นการเฉพาะตัวเพียงคนเดียวไม่ถือเป็น การเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะชน แต่อาจเข้าข่ายเป็นการเผยแพร่ได้หากส่งไปในกรุป Line

3. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

3.1. สิทธิการรับรู้หรือรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 58 บัญญัติว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นเว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสีย อันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ"

3.2 หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความจริงอันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้นสมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการโดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนประการหนึ่งกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อม อีกประการหนึ่ง

3.3 ประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการ

"ข้อมูลข่าวสาร" หมายความว่า สิ่งที่มีสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใดๆไม่ว่าการสื่อความหมายนั้น จะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั่นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆและไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ภาพถ่าย ภาพถ่ายฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้"ข้อมูลข่าวสารของราชการ" หมายความว่าข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

ประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการประกอบด้วย

1. ข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยเป็นการทั่วไป(มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 11 และมาตรา 26)
2. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยเป็นการเฉพาะ (มาตรา 4)
3. ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย(มาตรา 14 และมาตรา 15)

3.4 สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

หรือกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ถือเป็นกฎหมายฉบับแรกที่ทำให้การรับรองสิทธิได้รู้ (Right to know) หรือสิทธิที่จะให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยไม่ต้องมีสวชนได้มีส่วนร่วมหรือพร้อมกันจะได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของรัฐ

"ข้อมูลข่าวสาร

ของทางราชการคือ

ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานรัฐไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน "

เปิดเผย เป็นหลัก
ปกปิด เป็นข้อยกเว้น...

ข้อมูลที่ไม่ต้องเปิดเผย

- ⊗ ข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
- ⊗ มีข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูล
 - การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคง
 - การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ
 - ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
 - การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล
 - รายงานการแพทย์หรือข้อมูลส่วนบุคคล
 - ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย

ประชาชน
ผู้สิทธิรัฐ
ประกอบด้วย

ประชาชน
ไทยทั่วไป

เจ้าพนักงาน
ของรัฐในวง
กว้าง

นักศึกษาคณะ
และ
ส่วนบุคคล

คนต่างด้าว
ที่มีถิ่นที่อยู่ใน
ประเทศไทย

นักศึกษาคณะ
บุคคล

สิทธิของประชาชน

การขอข้อมูล เช่น
โครงสร้างองค์กร สรุปล
อำนาจหน้าที่ สถานที่ติดต่อ
กฎหมายที่บังคับใช้
คำสั่ง ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่
คณะกรรมการกำหนด
(มาตรา 7,9 และ 11)

การร้องเรียน หน่วยงานรัฐ
ไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้
ประชาชนเข้าถึงหรือไม่
ได้รับความสะดวกมีสิทธิ
ร้องเรียนต่อคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสาร

การอุทธรณ์ ขอข้อมูลแล้ว
เจ้าหน้าที่ของรัฐ
มีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูล
หรือขอข้อมูลส่วนบุคคลกับ
เจ้าหน้าที่รัฐ และข้อมูลที่
ได้รับมีความผิดพลาดและ
ต้องแก้ไข (มาตรา 18 และ
25)

พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ภาพที่ 3 สารสำคัญ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
ที่มา: บุญเลิศ โปธิ์ขำ, 2564

3.5 ตัวอย่างของการกระทำผิด พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. 2540¹

3.5.1 ยังไม่เห็น ใครเป็นคนเบิก

ว่าด้วยเรื่องของท้องถิ่นเมื่อหัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกยังไม่ลงนามแล้วเบิกเงินค่าลงทะเบียนฝึกอบรมไปแล้วหรือไม่

นางสาวเดียร์ เป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งมีหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลฯขอสำเนาฎีกาค่าลงทะเบียนตามโครงการฝึกอบรมในหลักสูตรการบริหารงานบุคคลข้าราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับตำแหน่ง “ระบบแห่ง” รุ่นที่ 1 เมื่อเดือนมกราคม 2559 เป็นเงิน 4,500 บาทเพื่อรับทราบข้อมูลว่าได้มีการเบิกจ่ายเงินไปแล้วหรือไม่เนื่องจากตนเองในฐานะหัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกเงินยังไม่ได้ลงนามในฐานะหัวหน้าหน่วยงานเบิกแต่องค์การบริหารส่วนตำบลฯปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า นางสาวเดียร์ขอยืมโดยไม่มีเหตุผลสมควรตามมาตรา 11 และมาตรา 15 (4) และ (5) การเปิดเผยอาจกระทบประโยชน์ได้เสียของผู้หนึ่งผู้ใดและเป็นข้อมูลของบุคคลอื่นไม่เกี่ยวข้องกับนางสาวเดียร์เปิดเผยไปก็ไม่เกิดประโยชน์กับผู้ขอและหน่วยงานแต่จะทำให้ราชการและผู้อื่นเสียหายได้นางสาวเดียร์จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ องค์การบริหารส่วนตำบลฯ มีหนังสือส่งเอกสารไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยฯประกอบการพิจารณาแต่ไม่ชี้แจงอะไรเพิ่มเติม

¹ วีระเชษฐ์ จรรยากุล.บทความ อ.41/2563. [Online], AvailableURL :[http:// www.oic.go.th](http://www.oic.go.th) , 2564 (มีนาคม,25).

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นไปตามโครงการฝึกอบรมในหลักสูตร การบริหารงานบุคคลข้าราชการส่วนท้องถิ่นดังกล่าว เป็นข้อมูลข่าวสารใน การปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้า ลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมี คำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540 นางสาวเดียร์เป็นผู้มีส่วนได้เสียในฐานะหัวหน้า หน่วยงาน จึงสมควรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพื่อปกป้องสิทธิของตน จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลฯ ดังกล่าว เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั่วทั้งเอกสารที่แนบมาตามโครงการฝึกอบรมฯ พร้อมให้สำเนาที่มีคำรับรอง ถูกต้องแก่นางสาวเดียร์

หมายเหตุการขอมากหมายถึงการขอสำเนาเอกสารจำนวน หลายชุดเกินความจำเป็นโดยไม่มีเหตุผลสมควรส่วนขอขอยหมายถึงขอ เอกสารที่เคยขอไปและหน่วยงานก็ได้มีหนังสือส่งให้แล้วทุกครั้ง ก็ยังขอ เอกสารชุดนั้นไปอีก

3.5.2 ขออนุญาตหรือไม่

อาคารสูงต่าง ๆ ถ้าเราอยากจะรู้ว่าได้ก่อสร้างถูกต้องหรือไม่ จะขอตรวจสอบได้หรือไม่

ร้อยตำรวจตรี ดาวน้อยมีหนังสือ 2 ฉบับถึงเทศบาลเมืองแห่ง หนึ่งขอข้อมูลข่าวสารสำเนาการขออนุญาตก่อสร้างอาคารพาณิชย์ของนาย รุจน์อยู่หมู่ที่ 1 และนางเล็กอยู่หมู่ที่ 2 แต่เทศบาลเมืองฯมีหนังสือแจ้ง ปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่าไม่ปรากฏว่าร้อยตำรวจตรี ดาวน้อยได้รับผล

โดยตรงต่อการพิจารณาออกใบอนุญาตก่อสร้างแก่นายรุจน์และนางเล็ก และการเปิดเผยใบอนุญาตก่อสร้าง อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของบุคคลทั้งสองร้อยตำรวจตรี ดาวน้อยจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ เทศบาลฯ มีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปว่า เทศบาลฯ ได้พิจารณาตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประกอบระเบียบเทศบาลฯ ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2549 ข้อ 14 เห็นว่าคำขอของร้อยตำรวจตรีดาวน้อย ไม่แสดงเหตุผลและความจำเป็นจึงไม่เป็นไปตามระเบียบ ฯ ดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า แบบคำขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคารของนายรุจน์และนางเล็ก เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐและไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประกอบกับร้อยตำรวจตรี ดาวน้อย ผู้อุทธรณ์แจ้งในชั้นอุทธรณ์ว่าต้องการทราบข้อมูลตามคำขอ เพื่อตรวจสอบว่าทั้งสองคนได้ยื่นขอสร้างอาคารพาณิชย์หรือขอสร้างโรงฆ่าสัตว์ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่เท่านั้นเองจึงวินิจฉัยให้เทศบาลฯเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้ร้อยตำรวจตรี ดาวน้อย แต่อาจใช้ดุลพินิจปกปิดข้อมูลข่าวสารในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่นโดยไม่สมควรตามมาตรา 15 (5)

3.5.3 นื่องขอดูแลที่

เรื่องนี้เป็นประโยชน์ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเพราะนำไปใช้ในเรื่องของครอบครัวได้นำคิดครั้นว่าควรจะไปศาลก่อน หรือไปขอข้อมูลจากโรงพยาบาลก่อนไปคู่กัน

นางอึ้งมีหนังสือถึงโรงพยาบาลแห่งหนึ่งขอสำเนารายงานการรักษาพยาบาลพร้อมผลการวินิจฉัยเบื้องต้นของนางอึ้ง ซึ่งเป็นพี่สาวของตนเองว่าเป็นบุคคลวิกลจริตหรือไม่เพื่อให้พนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดี ยื่นคำร้องต่อศาลแต่งตั้งนางอึ้งเป็นผู้พิทักษ์ของนางอึ้งแต่โรงพยาบาลมีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยว่าข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลเป็นความลับส่วนบุคคลจะเปิดเผยได้เฉพาะตามความประสงค์ของเจ้าของข้อมูลหรือตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 นางอึ้งจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โรงพยาบาลฯ มีหนังสือชี้แจงว่า ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเวชระเบียนของนางอึ้งได้เนื่องจากขัดมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 โดยผู้ป่วยรายนี้ยังมีชีวิตอยู่ นางอึ้งเป็นเพียงพี่น้องร่วมบิดามารดา หากนางอึ้ง ยื่นคำร้องขอให้ศาลแต่งตั้งตนเองเป็นผู้พิทักษ์หรือศาลมีหมายเรียกก็จะเปิดเผยให้ได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่ากรณีนี้เป็นการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองได้เพราะพิการจิตฟั่นเฟือนหรือมีเหตุอื่นก็ให้ผู้พิทักษ์

ดำเนินการแทนเจ้าของข้อมูลได้ การที่ศาลยังไม่มีคำสั่งให้นางอิงเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถและแต่งตั้งใครเป็นผู้พิทักษ์จึงยังไม่เป็นการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 นางอิงจึงควรดำเนินการตามกฎหมายร้องขอต่อศาลให้นางอิงเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถเสียก่อนการที่โรงพยาบาลฯ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลประวัติการรักษาพยาบาลของนางอิงจึงถูกต้องแล้ว วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

3.5.4 ใครเป็นคนสั่ง

คนนี้มีเรื่องฟ้องคดีกันกับญาติต่อมาพนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องและพนักงานอัยการก็เห็นด้วยว่าอย่าฟ้องเลย เธอก็เลยอยากทราบว่าพนักงานอัยการท่านใดบ้างที่ลงชื่อสั่งคดี

นางสาวหนึ่ง ได้เข้าแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีกับนางสาวสองและนางสาวสามข้อหาร่วมกันปลอมแปลงเอกสารราชการใช้เอกสารราชการปลอมและยกยอกทรัพย์ ต่อมาพนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องทั้งสองคนและแจ้งไปยังพนักงานอัยการพิจารณาสั่งคดีซึ่งต่อมามีคำสั่งยุติการดำเนินคดีทั้งสองคนในข้อหาร่วมกันยกยอกทรัพย์เพราะยอมความกันและคดีขาดอายุความ ส่วนเรื่องปลอมและใช้เอกสารราชการปลอม หลักฐานไม่พอนางสาวหนึ่งจึงขอข้อมูลข่าวสารจากสำนักงานอัยการจังหวัดเกี่ยวกับรายชื่อพนักงานอัยการที่รับผิดชอบและรายชื่อพนักงานอัยการที่ร่วมลงลายมือชื่อในคำสั่งไม่ฟ้องแต่สำนักงานอัยการจังหวัดมีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่าการเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพฯ และจะเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของพนักงานอัยการที่

เกี่ยวข้องในคดีตามมาตรา 15 (2) และ (4) นางสาวหนึ่งจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสำนักงานอัยการจังหวัด ส่งเอกสารตามอุทธรณ์ไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่าเมื่อได้รับหนังสือขอข้อมูลข่าวสารจากนางสาวหนึ่งแล้วได้แจ้งพนักงานอัยการที่มีชื่อเกี่ยวข้องว่าจะคัดค้านการเปิดเผยหรือไม่ก็ได้รับตอบกลับไปมีทั้งคัดค้าน ยินยอม และไม่ตอบจึงถือว่าไม่ปฏิเสธส่วนเหตุผลที่ไม่เปิดเผยรายชื่อพนักงานอัยการตั้งแต่แรกเพราะไม่ทราบวัตถุประสงค์ที่แท้จริงว่าจะนำรายชื่อไปทำอะไร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่ารายชื่อพนักงานอัยการที่รับผิดชอบและรายชื่อพนักงานอัยการที่ร่วมลงลายมือชื่อในคำสั่งไม่ฟ้องเป็นข้อมูลข่าวสารการพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพระราชบัญญัติองค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติของพนักงานอัยการเมื่อได้มีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วมีผลให้การพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการเสร็จสิ้นแล้วการเปิดเผยไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ฯ ตามมาตรา 15 (2) และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเมื่อเปิดเผยรายชื่อพนักงานอัยการไปแล้วจะเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยแต่อย่างใดตามมาตรา 15 (4) แต่การเปิดเผยจะทำให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการจึงวินิจฉัยให้สำนักงานอัยการจังหวัดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอพร้อมรับรอง

สำเนาถูกต้องให้นางสาวหนึ่งแต่ไม่รวมถึงลายมือชื่อของพนักงานอัยการ
อนุญาตให้ดูได้แต่ไม่ให้ถ่ายสำเนาเอกสาร

3.5.5 ขายนมวัว ก็เปิดเผยได้

นอกจากซื้อนมกล่องดื่มกันแล้ววันนี้ฟ้าไปดูการบริหารงาน
กิจการภายในของผู้ผลิตกันบ้างว่าจะอโรยเหมือนนมในกล่องหรือเปล่า

นายตุ้คมีหนังสือถึงสำนักงานสหกรณ์แห่งหนึ่งขอข้อมูล
ข่าวสาร 2 รายการ คือ 1) รายงานการสืบหาข้อเท็จจริงโครงการโคนมทด
แทนสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์คและ 2) รายงานการสืบหาข้อเท็จจริงการ
เพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ 2/2562 แต่สำนักงานสหกรณ์ฯ มี
หนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่าเป็นความเห็น
ก่อนออกคำสั่งทางปกครองหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานตามมาตรา 15
(3) นายตุ้คจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูล
ข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูล
ข่าวสารสำนักงานสหกรณ์ฯ ส่งเอกสารตามอุทธรณ์ไปประกอบการ
พิจารณาและชี้แจงว่านายตุ้คได้ร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดขอให้
ตรวจสอบโครงการโคนมทดแทนสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์คและเพิกถอน
มติที่ประชุมใหญ่วิสามัญเรื่องถอดถอนนายตุ้คออกจากกรรมการสหกรณ์โค
นมไทย-เดนมาร์คครั้งนี้แหละครับที่นายตุ้คเขามีส่วนเกี่ยวข้องกับนาย
ทะเบียนสหกรณ์จึงแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเรื่องดังกล่าว
และรายงานผลต่อนายทะเบียนสหกรณ์แล้วนายทะเบียนฯ ได้เพิกถอนมติ
ที่ประชุมรวม 3 ครั้งรวมทั้งมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ 2/2562 ด้วย

และหาหรือไปที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าข้อมูลข่าวสารที่นายตุ้มคิมคำขอจะเปิดเผยให้ได้หรือไม่กรมส่งเสริมสหกรณ์ตอบว่าเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 (3) เป็นเอกสารภายในของสำนักงานสหกรณ์ฯ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลข่าวสารทั้งสองรายการที่ถูกต้องตามที่สำนักงานสหกรณ์ฯ ชี้แจงและนายตุ้มคิมยืนยันแล้วคือสำเนาบันทึกของหัวหน้าคณะผู้ตรวจการสหกรณ์และสำเนาแบบรายงานการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์คเมื่อคณะผู้ตรวจการสหกรณ์ตรวจสอบและรายงานผลเสร็จสิ้นแล้ว และสำนักงานสหกรณ์ฯ ได้ให้นายตุ้มคิมเข้าตรวจดูรายงานกิจการฯ แล้วแต่ไม่ให้สำเนาและข้อมูลข่าวสารการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์ฯ เป็นรายงานข้อเท็จจริงมิใช่ความเห็นคำแนะนำภายในหน่วยงานเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติของสำนักงานสหกรณ์ฯ การเปิดเผยไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพฯ ตามมาตรา 15 (2) แต่การเปิดเผยจะเป็นการตรวจสอบความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐประกอบกับนายตุ้มคิมเป็นกรรมการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียควรได้รับทราบข้อมูลเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเองจึงวินิจฉัยให้สำนักงานสหกรณ์ฯ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้งสองรายการพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายตุ้มคิมโดยให้ลบหรือปกปิดชื่อพยานและข้อความที่ทราบได้ว่าพยานเป็นใคร

4. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลมีสิทธิอะไรบ้าง

ที่มา : พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

 <p>1 สิทธิการได้รับแจ้ง (Right to be Informed) มาตรา 23</p>	 <p>2 สิทธิในการเพิกถอนความยินยอม (Right to Withdraw Consent) มาตรา 19</p>	<p>3 สิทธิการเข้าถึงข้อมูล ส่วนบุคคล (Right of Access) มาตรา 30</p> 		
<p>เป็นสิทธิพื้นฐาน ที่ทุกคนได้รับ</p> 			<p>4 สิทธิในการแก้ไขข้อมูล ส่วนบุคคลให้ถูกต้อง (Right to Rectification) มาตรา 35 และ 36</p>	<p>5 สิทธิในการลบ ข้อมูลส่วนบุคคล (Right to be Forgotten) มาตรา 33</p>
<p>6 สิทธิในการ ห้ามมิให้ ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Right to Restrict of Processing) มาตรา 34</p> 	<p>7 สิทธิในการให้โอนย้าย ข้อมูลส่วนบุคคล (Right of Data Portability) มาตรา 31</p> 	<p>8 สิทธิในการคัดค้านการ ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Right to Object) มาตรา 32</p> 		

สำนักงานคณะกรรมการ
คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

วิธีการใช้สิทธิข้อ 2-8 เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ภาพที่ 4 พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ที่มา : <https://ict.polycy.go.th>

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจาก ปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวมใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าวทำได้โดยง่ายสะดวก และรวดเร็วก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวมสมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไกหรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไปจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

4.1 ทำความรู้จักกับ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562²

²สยามโพน.ทำความรู้จักกับ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562. [Online], AvailableURL :<http://www.oic.go.th,2564> (มีนาคม ,25).

ภาพที่ 5 ทำความรู้จักกับ พ.ร.บ ส่วนบุคคล

ที่มา : <https://news.siamphone.com>

ปัจจุบันข้อมูลส่วนบุคคลของเรานั้นถูกเก็บรวบรวมเพื่อใช้งานในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงผลในโซเชียลเน็ตเวิร์กต่างๆ เพื่อบอกเอกลักษณ์ของเราเช่นเพศ อายุ ชื่อ วันเกิดหรืออื่น ๆ หรือการประวัติการท่องเว็บ Cookie ที่ถูกเก็บรวบรวมล้วนแต่ก็เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ระบบเก็บไปเพื่อประมวลผลหรือทำสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบวิเคราะห์ ปรับปรุงบริการ วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ใช้งาน ค้นหาวิดีโอที่ผู้ใช้อยากชม การกรอกข้อมูลที่เคยบันทึกไว้อัตโนมัติ นำทางผู้ใช้งานไปยังสถานที่ที่ไปเป็นประจำนำเสนอโฆษณาที่ผู้ใช้งานสนใจหรือใกล้เคียงกับความสนใจ

ข้อมูลส่วนบุคคลต่างๆ มีอะไรบ้าง ?

- ชื่อ
- เบอร์โทร
- ที่อยู่
- Cookie
- วันเกิด
- รายชื่อเพื่อน
- Location
- E-mail
- รูปภาพ
- รหัสประจำตัว
- Browsing History

SiamPhone

ภาพที่ 6 ข้อมูลส่วนบุคคลต่างๆ

ที่มา : <https://news.siamphone.com>

ทั่วโลกพยายามหาทางเสริมสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้งานว่าข้อมูลของพวกเขาจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็น การให้รายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายความเป็นส่วนตัวการออกกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เช่น General Data Protection Regulation หรือ GDPR ที่ประกาศใช้ในสหภาพยุโรปและเขตเศรษฐกิจยุโรป, Personal Information Protection and Electronic Documents Act หรือ PIPEDA ที่ประกาศใช้ในแคนาดา และสำหรับในไทย พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เพิ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2563 ที่ผ่านมา

รายละเอียด พ.ร.บ. ข้อมูลส่วนบุคคล

- 1 **สาระสำคัญ**
- 2 **หน่วยงาน**
- 3 **บทลงโทษ**
- 4 **ผลกระทบ**

SiamPhone

ภาพที่ 7 รายละเอียด พ.ร.บ ส่วนบุคคล

ที่มา : <https://news.siamphone.com>

สาระสำคัญของ พ.ร.บ. มีทั้งหมด 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. ผู้เก็บข้อมูลต้องชี้แจงข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมและต้องได้รับอนุญาตหรือความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้นจึงจะสามารถใช้และเข้าถึงข้อมูลของเจ้าของได้หากเจ้าของข้อมูลไม่ยินยอมผู้เก็บข้อมูลจะไม่สามารถใช้ข้อมูลนั้นได้หรือหากนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจะผิดกฎหมายทันที
2. ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของข้อมูลโดยไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือเข้าถึงโดยผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง กับข้อมูลหรือสรุปลื่นๆว่า “ข้อมูลต้องถูกเก็บเป็นความลับ”

3. เจ้าของข้อมูลสามารถยกเลิกสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของผู้เก็บข้อมูล และสามารถขอให้ลบหรือทำลายข้อมูลตามความต้องการของเจ้าของข้อมูลเมื่อไหร่ก็ได้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ส.ค.ส.) เป็นหน่วยงานที่คอยกำหนดมาตรฐานในการเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เอกชน และบุคคลทั่วไปให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

2. คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ มีหน้าที่พิจารณาเรื่องร้องเรียน เมื่อมีการละเมิด ตรวจสอบผู้เก็บข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูล ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่าง ๆ

บทลงโทษ

หากผู้เก็บรวบรวมข้อมูลฝ่าฝืน จะมีบทลงโทษทั้งทางอาญา และทางปกครองโดยมีโทษทางอาญาคือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนถึง 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 5 แสน – 1 ล้านบาท, โทษทางปกครองมีโทษปรับตั้งแต่ไม่เกิน 5 แสนบาท-5 ล้านบาท

ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกาศใช้พ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

*จะประกาศใช้ในเดือนพฤษภาคม 2563

SiamPhone

ภาพที่ 8 ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

ที่มา : <https://news.siamphone.com>

4.2 การเตรียมตัวในยุค Personal Data³

“ข้อมูล (DATA)” กลายเป็นสิ่งสำคัญในยุคที่ต้องเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคให้มากที่สุดเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการผู้บริโภคได้เป็นรายๆไปแต่หลายครั้งที่พบว่าข้อมูลมักจะรั่วไหลเห็นได้จากที่หลายคนมักจะพบว่ามีการแจ้งเตือนโทรเข้ามาเพื่อเสนอขายสินค้าและ

³ มาเกิ้ลตั้งกรุป. การเตรียมตัวในยุค Personal Data. [Online], AvailableURL : <https://www.marketingoops.com> , 2564 (มีนาคม ,25).

บริการต่างๆมากมายทั้งที่ยังไม่เคยติดต่อหรือให้เบอร์ใครไปร้ายแรงที่สุดคือการนำข้อมูลไปแอบอ้างเพื่อกระทำความผิดทางกฎหมาย

ปัจจุบันมีการประกาศพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2562 ซึ่งสาระสำคัญที่หลายองค์กรต้องพึงระวังในด้านการจัดเก็บข้อมูลตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยสรุปมีดังนี้

1. องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจะต้องมีระบบแผนงานหรือเจ้าหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลตามมาตรฐานไม่ว่าองค์กรนั้นจะอยู่ในประเทศไทยหรือนอกประเทศไทยก็ตาม

2. ต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าของข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลโดยต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลอย่างชัดเจนและต้องไม่มีเงื่อนไขในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

3. เจ้าของข้อมูลสามารถถอนความยินยอมเมื่อไหร่ก็ได้ โดยไม่มีข้อแม้หรือเงื่อนไขเว้นแต่จะมีข้อจำกัดสิทธิทางกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูล

4. แม้จะมีการถอนความยินยอมแล้วผู้ที่เก็บรวบรวมข้อมูลยังคงต้องดูแลรักษาความปลอดภัยข้อมูลเหล่านั้นไว้หากการถอนความยินยอมส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลองค์กรที่เก็บรวบรวมข้อมูลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้น

5. กรณีที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 10 ปี ต้องได้รับความยินยอมจาก “ผู้ปกครอง” กรณีบุคคลไร้ความสามารถต้องได้รับความยินยอมจาก “ผู้อนุบาล” และกรณีบุคคลเสมือนไร้ความสามารถต้องได้รับความยินยอมจาก “ผู้พิทักษ์” โดยทั้งผู้ปกครอง, ผู้อนุบาลและผู้พิทักษ์สามารถถอนความยินยอมแทนเจ้าของข้อมูลนั้นได้

6. การเก็บข้อมูลต้องเก็บเฉพาะเท่าที่จำเป็นโดยต้องแจ้งรายละเอียดการเก็บข้อมูลให้เจ้าของข้อมูลทราบก่อนหรือระหว่างการจัดเก็บข้อมูล

7. ห้ามการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลโดยตรง

8. ห้ามมีการจัดเก็บข้อมูลชีวภาพ ลักษณะเด่นทางกายภาพหรือลักษณะเด่นทางพฤติกรรมที่สามารถยืนยันตัวตนบุคคลนั้นได้ยกเว้นการเก็บข้อมูลด้านประวัติอาชญากรรม

9. เจ้าของข้อมูลมีสิทธิเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลของตนเอง ได้รวมถึงการขอให้เปิดเผยวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลโดยที่เจ้าของข้อมูลไม่เคยให้ความยินยอม

10. เจ้าของข้อมูลมีสิทธิในการลบ ทำลาย หรือทำให้ไม่สามารถระบุตัวตนได้หากข้อมูลนั้นได้มาไม่ชอบด้วยกฎหมาย

11. เจ้าของข้อมูลสามารถร้องเรียนได้ในกรณีที่การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เป็นไปตามที่ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดไว้

12. ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องชำระค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าของข้อมูลหากจงใจหรือประมาทจนเป็นเหตุทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลรั่วไหลเว้นแต่จะเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเป็นคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

13. ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ทำให้เกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังหรือทำให้ได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 500,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับหากนำข้อมูลเหล่านั้นไปแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

14. ใครที่ล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นแล้วนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตทางกฎหมายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 500,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งนี้ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้ให้ระยะเวลา 1 ปีในการจัดตั้งคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดูแลและตรวจสอบการรวบรวมข้อมูล ตามที่ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดไว้ และจะมีผลบังคับใช้ทันทีในวันที่ 24 พฤษภาคมพ.ศ 2563 นี้

4.3 การเตรียมตัวในภาคธุรกิจ

ในยุคสมัยที่การติดต่อสื่อสารเกิดขึ้นบนโลกดิจิทัลซึ่งเทคโนโลยีช่วยให้การเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลการใช้งานทำได้ง่ายดายและข้อมูลการใช้งานของผู้ใช้เมื่อเก็บรวบรวมอย่างดีจะมีมูลค่ามหาศาล

ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลพฤติกรรมของผู้บริโภคมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอสินค้าและบริการได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งจะช่วยพัฒนาธุรกิจได้อย่างมากแต่ในอีกทางหนึ่งข้อมูลชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ พฤติกรรมการติดต่อสื่อสาร ที่สามารถระบุถึงตัวเจ้าของข้อมูลได้ ถือเป็น "ข้อมูลส่วนบุคคล" และเจ้าของข้อมูลเท่านั้นที่มีสิทธิเข้าถึงและนำข้อมูลไปใช้งาน ผู้ประกอบการที่มีความสามารถทางเทคโนโลยีไม่เก็บข้อมูลของผู้ใช้บริการและนำไปวิเคราะห์ได้โดยพลการ

27 พฤษภาคม 2562 ราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 หรือพ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯ ซึ่งผ่านการพิจารณาโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ในช่วง "โค้งสุดท้าย" ก่อนที่สภาแต่งตั้งแห่งนี้จะหมดอายุลง ซึ่งกฎหมายฉบับที่ผ่านในยุคของรัฐบาลทหารเขียนข้อยกเว้นไว้กว้างขวางโดยเฉพาะข้อยกเว้นไม่คุ้มครองข้อมูลในกิจการของหน่วยงานความมั่นคงและแทบจะขกเว้นให้กิจการของรัฐไม่ต้องทำตามกฎหมายนี้ ดังนั้นการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้จึงมุ่งเน้นไปที่ผู้ประกอบการภาคธุรกิจเป็นหลัก

สำหรับผู้ประกอบการที่เคยเก็บข้อมูลของลูกค้า ลูกจ้าง ผู้มาติดต่อ หรือเคยนำข้อมูลมาเพื่อวิเคราะห์และพัฒนาการขายหรือการให้บริการจนเป็นส่วนหนึ่งของการทำธุรกิจ ผู้ประกอบการเหล่านี้กำลังจะต้องรีบปรับตัวให้ทันการบังคับใช้กฎหมายฉบับใหม่แต่เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ยังเป็นเรื่องใหม่จึงต้องให้เวลาภาครัฐในการสร้างองค์กรและกลไกกำกับดูแลขึ้นมาก่อนยังไม่เริ่มใช้บังคับทันทีและภาคธุรกิจยังพอมีเวลาปรับตัววางระบบการเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูลเสียใหม่เพื่อให้ไม่ถูก

ลงโทษตามกฎหมายและเพื่อคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลได้อย่างมีมาตรฐาน

ilaw **ธุรกิจเตรียมปรับตัว! 10 ข้อควรรู้ ก่อนพ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯ เริ่มใช้บังคับ**

- 1. การเก็บข้อมูล ใช้ข้อมูล เปิดเผยข้อมูล ต้องได้รับความยินยอมเสมอ**
- 2. การขอความยินยอม ต้องทำเป็นหนังสือ หรือผ่านระบบออนไลน์ตามแบบที่กำหนดไว้**
- 3. การเก็บข้อมูล ต้องแจ้งรายละเอียด และแจ้งสิทธิต่อเจ้าของข้อมูล**
- 4. ต้องเก็บข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้น ห้ามเก็บจากแหล่งอื่น**
- 5. ธุรกิจใหญ่ ต้องมี "เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล" ของตัวเอง**
- 6. การเก็บและใช้ข้อมูล ถูกตรวจสอบโดย คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ**
- 7. ข้อมูลคนตาย กฎหมายไม่คุ้มครอง**
- 8. บริษัทต่างชาติก็ไม่ต้อง! คุ้มครองข้อมูลของคนในประเทศ ไม่ว่าบริษัทตั้งอยู่ที่ใด**
- 9. ฝ่าฝืนกฎหมายนี้ อาจโดน "ค่าเสียหายเชิงลงโทษ" จ่ายสองเท่า**
- 10. ยังมีเวลาเตรียมตัว เริ่มบังคับใช้ พ.ศ.63**

ภาพที่ 9 ธุรกิจเตรียมปรับตัว

ที่มา: <https://ilaw.or.th>

หลักการที่มีความสำคัญของ พ.ร.บ. ข้อมูลส่วนบุคคลฯ ที่ผู้ประกอบการควรทำความเข้าใจเพื่อปรับตัวให้ทันตัวอย่างเช่น

1. การเก็บข้อมูล ใช้ข้อมูล เปิดเผยข้อมูล ต้องได้รับความยินยอมเสมอ

หลักการทั่วไปนี้เขียนไว้ชัดเจนใน พ.ร.บ. ข้อมูลส่วนบุคคลฯ มาตรา 19 ที่ว่า "ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้นเว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้"

การกระทำใดๆกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล มาตรา 83 กำหนดโทษปรับทางปกครองไว้สูงสุดไม่เกิน 3,000,000 บาท

สำหรับข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหวเป็นพิเศษ เช่น ข้อมูลเรื่องเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนา หรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ ฯลฯ มาตรา 26 กำหนดว่าต้องได้รับ "ความยินยอมโดยชัดแจ้ง" จากเจ้าของข้อมูลการเก็บข้อมูลที่มีความอ่อนไหวโดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งและน่าจะทำให้เจ้าของข้อมูลเสียหาย มาตรา 79 วรรคสองกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท

การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอม และน่าจะทำให้เจ้าของข้อมูลเสียหาย มาตรา 79 กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 6

เดือน ปรับไม่เกิน 500,000 บาท ถ้าผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้ โดยไม่ได้รับความยินยอม มาตรา 79 วรรคสอง กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท

2. การขอความยินยอมต้องทำเป็นหนังสือหรือผ่านระบบออนไลน์ตามแบบที่กำหนดไว้

มาตรา 19 วรรคสองกำหนดว่า "การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้งเป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้"

ในการขอความยินยอมต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลและเพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการแอบวางข้อความขอความยินยอมไว้เล็กๆไม่ให้เจ้าของข้อมูลสังเกตเห็นมาตรา 19 วรรคสามจึงกำหนดว่าการขอความยินยอมต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจนมีข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ใช้ภาษาที่อ่านง่ายซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจออกประกาศกำหนดแบบของเอกสารขอความยินยอมผู้ประกอบการจึงต้องติดตามประกาศที่จะออกตามมาอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ในการขอความยินยอมผู้ประกอบการต้องให้อิสระในการตัดสินใจแก่เจ้าของข้อมูลต้องไม่ถือเอาความยินยอมในการเก็บและใช้ข้อมูลเป็นเงื่อนไขในการเข้าทำสัญญาหรือการให้บริการต่างๆโดยเจ้าของข้อมูลที่ให้ความยินยอมไปแล้วหากเปลี่ยนใจก็มีสิทธิจะถอนความยินยอมเมื่อใดก็ได้ผู้ประกอบการต้องจัดช่องทางไว้ให้ถอนความยินยอมได้โดยง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอมหากการขอความยินยอมทำไม่ถูกต้อง

ตามที่กฎหมายเขียนไว้ก็จะไม่ทำให้ผู้ประกอบการมีสิทธิเก็บข้อมูลหรือนำข้อมูลไปใช้ได้

การกระทำใดๆกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นโดยไม่ได้ผ่านการขอความยินยอมตามรูปแบบที่ถูกต้อง มาตรา 82 กำหนดโทษปรับทางปกครองไว้ สูงสุดไม่เกิน 1,000,000 บาท

3. การเก็บข้อมูล ต้องแจ้งรายละเอียดและแจ้งสิทธิต่อเจ้าของข้อมูล

มาตรา 23 กำหนดว่าแม้จะได้รับความยินยอมให้เก็บข้อมูลแล้วก็ตามแต่ในการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องได้แก่วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมและระยะเวลาที่คาดหมายได้ว่าจะเก็บข้อมูลไว้บุคคลหรือหน่วยงานที่ข้อมูลอาจจะถูกเปิดเผยข้อมูลของผู้ประกอบการและตัวแทนที่เป็นผู้เก็บข้อมูล สถานที่ติดต่อและวิธีการติดต่อ

นอกจากนี้ยังต้องแจ้งสิทธิของเจ้าของข้อมูลให้ทราบด้วย เช่น สิทธิเข้าถึงและขอสำเนาข้อมูล สิทธิคัดค้านการเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูล สิทธิขอให้ลบหรือทำลายข้อมูล สิทธิขอให้แก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง สิทธิร้องเรียนว่ามีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายนี้ ฯลฯ

การกระทำใดๆกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นโดยไม่ได้แจ้งวัตถุประสงค์แจ้งรายละเอียดและแจ้งสิทธิของเจ้าของข้อมูลมาตรา 82 กำหนดโทษปรับทางปกครองไว้ สูงสุดไม่เกิน 1,000,000 บาท

4. ต้องเก็บข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้น ห้ามเก็บจากแหล่งอื่นเว้นแต่รับแจ้ง

แม้จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลแล้วก็ตามแต่มาตรา 25 กำหนดว่าการเก็บข้อมูลต้องเก็บจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้นกล่าวคือต้องให้เจ้าของข้อมูลเป็นผู้กรอกข้อมูลและมอบให้โดยตรงผู้ประกอบการไม่สามารถเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นได้เช่นไม่สามารถค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและบันทึกไว้เองไม่สามารถซื้อข้อมูลต่อมาจากผู้ประกอบการรายอื่นแม้จะได้รับความยินยอมแล้วก็ตาม

อย่างไรก็ตามหลักการนี้มีข้อยกเว้นอยู่มากมาย ผู้ประกอบการยังสามารถเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นได้ถ้าหากเมื่อเก็บข้อมูลแล้วได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบพร้อมกับแจ้งสิทธิต่อเจ้าของข้อมูลโดยไม่ชักช้าหรือภายใน 30 วันและได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลให้เก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นได้แต่ผู้ประกอบการอาจจะไม่ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบและขอความยินยอมใหม่เลยหากเป็นกรณีที่เจ้าของข้อมูลทราบอยู่แล้วหรือต้องกระทำโดยเร่งด่วนตามที่กฎหมายกำหนดหรือกฎหมายกำหนดให้รายละเอียดบางประการเป็นความลับ

การเก็บข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ได้จากเจ้าของข้อมูลโดยตรง โดยไม่มีข้อยกเว้นให้เก็บข้อมูลได้มาตรา 83 กำหนดโทษปรับทางปกครองไว้สูงสุดไม่เกิน 3,000,000 บาท

5. ธุรกิจใหญ่ต้องมี "เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล" ของตัวเอง

กรณีที่ผู้เก็บข้อมูลเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเป็นผู้ประกอบการที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากหรือผู้ประกอบการที่กิจกรรมหลักเป็น

การเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูลหรือการเปิดเผยข้อมูลต้องจัดให้มี "เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล" เป็นของตัวเองซึ่งอาจเป็นพนักงานของผู้ประกอบการนั้นๆ หรือเป็นผู้รับจ้างให้บริการหรือ outsource ก็ได้

โดยเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบการให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายนี้ผู้ประกอบการจะต้องสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลรายงานปัญหาไปยังผู้บริหารสูงสุดได้และต้องไม่ไล่เจ้าหน้าที่ออกจากงานหรือเลิกจ้างเพราะการทำหน้าที่คุ้มครองข้อมูลตามกฎหมายนี้ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลของตัวเองและวิธีการติดต่อให้กับเจ้าของข้อมูลและให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทราบ

ผู้ประกอบการที่ไม่จัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาตรา 85 กำหนดโทษปรับทางปกครองไว้ สูงสุดไม่เกิน 1,000,000 บาท

6. การเก็บและใช้ข้อมูลต้องมีการตรวจสอบโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

ตามมาตรา 71 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นมาเพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียนและตรวจสอบการกระทำของผู้ประกอบการเมื่อเจ้าของข้อมูลเห็นว่ามี การเก็บข้อมูล ใช้ข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลของตัวเองโดยปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม กฎหมายนี้เช่นไม่ได้ขอความยินยอมก่อน หรือไม่ได้แจ้งรายละเอียดให้ เจ้าของข้อมูลทราบก็สามารถร้องเรียนไปยังคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้

หากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องจริงอาจให้มีการไกล่เกลี่ยกันและมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการแก้ไขให้ถูกต้องหรือสั่งห้ามกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลได้มาตรา 90 ให้อำนาจกับคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญสามารถสั่งปรับได้โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิดและขนาดของกิจการหรืออาจจะสั่งเพียงแค่ว่าแก้ไขและตักเตือนก่อนก็ได้

ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจสั่งให้ส่งเอกสารหรือให้ข้อมูลหรือเรียกบุคคลมาชี้แจงข้อมูลได้หากมีความจำเป็นก็อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอเข้าค้นและยึดเอกสารเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงได้หากผู้ประกอบการได้รับคำสั่งจากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญแล้วไม่ให้ความร่วมมือไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงมาตรา 89 กำหนดโทษปรับทางปกครองไว้สูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท

7. ข้อมูลคนตาย กฎหมายไม่คุ้มครอง

ตามมาตรา 6 กำหนดนิยามของ "ข้อมูลส่วนบุคคล" ไว้ว่า "ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมแต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ" ดังนั้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียชีวิตแล้วจึงไม่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายนี้การเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูลและการเปิดเผยข้อมูลของผู้ที่เสียชีวิตแล้วสามารถทำได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากทายาทก่อน

8. บริษัทต่างชาติก็ไม่รอดคุ้มครองข้อมูลของคนในประเทศไม่ว่าบริษัทตั้งอยู่ที่ใด

โดยหลักการทั่วไปกฎหมายของไทยที่ประกาศใช้ออกมาจะมีผลใช้บังคับเฉพาะกับการกระทำที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเท่านั้น แต่ด้วยโลกยุคปัจจุบันการติดต่อสื่อสาร การส่งข้อมูล การเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูลเกิดขึ้นข้ามพรมแดนตลอดเวลา กฎหมายนี้จึงเขียนขอบเขตอำนาจการบังคับใช้ไว้กว้างขึ้นเป็นพิเศษ ตามมาตรา 5 พ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯจะใช้บังคับกับผู้ประกอบการที่อยู่ในประเทศไทยไม่ว่าการเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูล หรือการเปิดเผยข้อมูลจะเกิดขึ้นในประเทศหรือต่างประเทศก็ตาม

และ พ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯ ยังใช้บังคับกับการเสนอขายสินค้าหรือบริการให้แก่คนที่อยู่ในประเทศไทยหรือการเฝ้ากำกับติดตามพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในประเทศไทยด้วยไม่ว่า ผู้ประกอบการที่เก็บข้อมูลหรือใช้ข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลจะอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศก็ตาม

9. ฝ่าฝืนกฎหมายนี้ อาจโดน "ค่าเสียหายเชิงลงโทษ" จ่ายสองเท่า

มาตรา 77 กำหนดว่าผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืน พ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคลฯทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลต้องชดใช้ค่าเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลเว้นแต่เป็นเหตุสุดวิสัยหรือความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าของข้อมูลเองหรือเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่

กรณีศาลตัดสินให้ผู้ประกอบการต้องจ่ายค่าเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลตามมาตรา 78 ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่าย "ค่าเสียหายเชิงลงโทษ" เพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงได้ตามที่ศาลกำหนดแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริง ค่าเสียหายเชิงลงโทษในที่นี้เป็นเงินที่ต้องจ่ายเพิ่มจากความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งเป็นมาตรการเพื่อ "ปราม" ไม่ให้ผู้ประกอบการกล้ากระทำความผิดอีกโดยศาลอาจกำหนดให้จ่ายค่าเสียหายโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหายผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับจากข้อมูลส่วนบุคคล สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ ฯลฯ

10. ยังมีเวลาเตรียมตัว เริ่มบังคับใช้ พ.ค. 2563

สำหรับผู้ประกอบการที่ทำงานเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลยังพอมีเวลาให้เตรียมตัวกับความเปลี่ยนแปลงตามกฎหมายนี้และวางระบบขององค์กรให้พร้อมสำหรับการทำตามเงื่อนไขใหม่ๆ ทั้งตาม พ.ร.บ. ข้อมูลส่วนบุคคลฯ และตามประกาศของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจจะตามมาเพราะมาตรา 2 กำหนดให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและโทษของผู้ฝ่าฝืนเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อพ้น 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือมีผลบังคับใช้วันที่ 28 พฤษภาคม 2563

เมื่อกฎหมายนี้ประกาศใช้ส่วนที่มีผลบังคับใช้แล้วมีเพียงแค่มหาวัด 1 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หมวด 4 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและบทเฉพาะกาลเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เริ่มดำเนิน

กระบวนการเพื่อสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายใน 90 วันและให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี

5. กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.1 กฎหมายลิขสิทธิ์

5.1.1 งานอันมีลิขสิทธิ์ที่ปรากฏอยู่บนสื่อสังคมออนไลน์⁴

แนวคิดเรื่องเสรีภาพของข้อมูลข่าวสารบนอินเทอร์เน็ต เกิดขึ้นพร้อมๆกับการเกิดของเทคโนโลยีไซเบอร์สเปซ (Cyberspace) โดยได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดที่ต้องการให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้เป็นไปโดยเสรีนักวิชาการในศาสตร์ต่างๆ ต่างเห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่กระบวนการสร้างองค์ความรู้ใหม่แทนที่จะมองถึงการกำหนดค่าตอบแทนการเข้าถึงและแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อหากำไรแนวคิดเชิงวิชาการเช่นนี้ได้กลายเป็นบรรทัดฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วไปในโลกอินเทอร์เน็ต

แนวทางการคุ้มครองลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไปงานอันมีลิขสิทธิ์อาจถูกนำออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ 4 ลักษณะด้วยกัน

⁴ ทวียศ ศรีเกตุ.งานลิขสิทธิ์ในยุคไร้ขอบเขต ใช้ข้อมูลอย่างปลอดภัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547.

- (1) การเผยแพร่ด้วยการจำหน่าย
- (2) การเผยแพร่ด้วยการคิดค่าบริการเพื่อเข้าถึงข้อมูล
- (3) การเผยแพร่เนื้อหาของชิ้นงานโดยไม่มี การคิด

ค่าตอบแทน

- (4) การเผยแพร่ในระบบดิจิทัลออนไลน์

1. การจำหน่ายโอนกรรมสิทธิ์วัตถุที่บรรจุนงานอันมีลิขสิทธิ์ เช่นหนังสือ ภาพวาด แผ่นซีดี ฯลฯ ผู้ที่เสียค่าตอบแทนเพื่อเข้าถึงงานลักษณะนี้จะมีสิทธิโดยการใช้ประโยชน์จากงานนั้น เช่น เมื่อซื้อหนังสือมาหนึ่งเล่มย่อมสามารถอ่านหรือใช้ประโยชน์จากเนื้อหาในหนังสือ นั้นได้ตลอดไป

2. การเผยแพร่ด้วยการคิดค่าบริการเพื่อเข้าถึงข้อมูล จะมีลักษณะที่มีความถาวรน้อยกว่าลักษณะแรกเพราะเป็นกรณีที่ผู้ประสงค์จะเข้าถึงขอมูลยอมที่จะจ่ายเพื่อแลกกับสิทธิที่จะเข้าไปใช้ประโยชน์จากงานในช่วงระยะเวลาจำกัดเช่นการเช่าดีวีดีเคเบิลทีวีการเป็นสมาชิกฐานข้อมูลออนไลน์ ฯลฯ ค่าตอบแทนที่ให้จะมีลักษณะเป็นการตอบแทนการเข้าถึงข้อมูลซึ่งจะมีลักษณะจำกัดในเรื่องเวลาเมื่อกำหนดเวลาดังกล่าวได้สิ้นสุดลงสิทธิในการเข้าถึงงานย่อมระงับไปเช่น Netflix Disney+ iFlix เป็นต้น

3. การเผยแพร่เนื้อหาของชิ้นงานโดยไม่มี การคิดค่าตอบแทนจากเจ้าของงานเนื่องจากเจ้าของงานประสงค์จะเผยแพร่งานนั้นสู่สาธารณชนในวงกว้างอยู่แล้ว การเผยแพร่งานในลักษณะโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การโฆษณาโดยใช้แผ่นป้ายโฆษณา

วิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ การเผยแพร่งานลักษณะนี้มักเป็นที่ต้องการของสาธารณชนน้อยกว่าการเผยแพร่ในสองลักษณะแรกเพราะกระทำโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะชักจูงใจสาธารณชนโดยมีเป้าหมายประสงค์บางอย่างเช่นเพื่อจูงใจให้บริโภคสินค้า เป็นต้น

4. การเผยแพร่ในระบบดิจิทัลออนไลน์คือการเผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตการเผยแพร่ครั้งนี้แตกต่างจากลักษณะแรกและลักษณะที่สองตรงที่ไม่มีการคิดค่าตอบแทน (นอกจากค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุอุปกรณ์และค่าธรรมเนียมการใช้อินเทอร์เน็ต)และแตกต่างจากการเผยแพร่ในงานในลักษณะที่สามตรงที่มีได้มีเป้าหมายในการชักจูงใจสาธารณชนหรือในการโฆษณาประชาสัมพันธ์อินเทอร์เน็ตได้สร้างช่องทางการเผยแพร่ผ่านสู่สาธารณชนโดยไม่มีข้อจำกัดทั้งในเรื่องเวลา สถานที่ และปริมาณ ดังเช่นการเผยแพร่ผ่านสื่ออื่น ๆ เช่น YouTube Facebook เป็นต้น

อายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์โดยทั่วไป

โดยทั่วไปการคุ้มครองลิขสิทธิ์จะมีผลเกิดขึ้นโดยทันทีที่มีการสร้างสรรค์ผลงานโดยความคุ้มครองนี้จะมีผลตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และจะคุ้มครองต่อไปอีก 50 ปีนับตั้งแต่ผู้สร้างสรรค์เสียชีวิตหากแต่มีงานบางประเภทจะมีการคุ้มครองที่แตกต่างกันไปโดยสรุปดังนี้

1. ในงานทั่วไปลิขสิทธิ์จะมีอยู่ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และจะมีต่อไปอีก 50 ปีนับตั้งแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตายกรณีเป็นผู้สร้างสรรค์ร่วมก็ให้นับจากผู้สร้างสรรค์คนสุดท้ายถึงแก่ความตายกรณีผู้นิติบุคคลลิขสิทธิ์จะมีอายุ 50 ปีนับตั้งแต่ที่ได้สร้างสรรค์งานนั้นขึ้นกรณีผู้

สร้างสรรค์ใช้นามแฝงหรือไม่ปรากฏชื่อผู้สร้างสรรค์ลิขสิทธิ์มีอายุ 50 ปี นับตั้งแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น

2. งานภาพถ่ายโสตทัศนวัสดุภาพยนตร์หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพลิขสิทธิ์มีอายุ 50 ปี นับตั้งแต่ได้สร้างสรรค์งานขึ้น

3. งานที่สร้างสรรค์โดยการว่าจ้างหรือตามคำสั่งให้มีอายุ 50 ปี นับตั้งแต่ได้สร้างสรรค์งานขึ้น

4. งานศิลปะประยุกต์ลิขสิทธิ์จะมีอายุ 25 ปี นับแต่ได้สร้างสรรค์งานขึ้นกรณีที่ได้มีการโฆษณางานเหล่านั้นในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้ลิขสิทธิ์มีอายุต่อไปอีก 50 ปี นับตั้งแต่โฆษณาครั้งแรกยกเว้นในกรณีงานศิลปะประยุกต์ให้ลิขสิทธิ์มีอายุต่อไปอีก 25 ปี นับแต่โฆษณาครั้งแรก

ประโยชน์ของลิขสิทธิ์

1. เจ้าของลิขสิทธิ์จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์และมีสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใดๆ เกี่ยวกับงานที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นดังนั้นเจ้าของลิขสิทธิ์จะมีสิทธิ์ทำซ้ำ หรือดัดแปลง จำหน่าย ให้เช่า คัดลอกเลียนแบบ ทำสำเนาการทำให้ปรากฏต่อสาธารณชนหรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิ์ของตนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้โดยเจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

2. การคุ้มครองสิทธิ์ในผลงานลิขสิทธิ์มีผลให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้สร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์มีคุณค่าทางวรรณกรรมและศิลปกรรมออกสู่ตลาดให้มากขึ้นส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับความรู้ความบันเทิง และได้ผลงานที่มีคุณภาพ

5.1.2 การกระทำอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์

ปัญหาความรู้เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์

10

คำถามลิขสิทธิ์สุดออต

1 ลิขสิทธิ์คุ้มครองอะไรบ้าง มีอะไรที่เราสามารถเอามาใช้ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตหรือไม่

ลิขสิทธิ์คุ้มครองงานสร้างสรรค์ เช่น บทกวี กวีนิพนธ์ ซอฟต์แวร์ เพลง รูปถ่าย ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพยนตร์ ภาพยนตร์ สคริปต์ เป็นต้น แต่ข้อเท็จจริงต่างๆ ระหว่างข้อประจักษ์ทั่วไป ในส่วนของข้อเท็จจริงที่เรายกมาเขียนแล้วว่า ใครทำอะไร ใคร อย่างไร ไม่ใช่ว่าขอยกงานอันลิขสิทธิ์ เรารับทราบเอามาใช้ได้โดยไม่ต้องขออนุญาต

2 เราสามารถดาวน์โหลดภาพยนตร์หรือเพลงจากอินเทอร์เน็ตมาฟังและแชร์ต่อให้เพื่อนได้ไหม

การดาวน์โหลดเป็นการทำซ้ำซึ่งมิใช่ขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ กรณีนี้จึงใช้ลิขสิทธิ์ที่ห้ามลิขสิทธิ์อนุญาตให้ดาวน์โหลดได้หรือไม่ ก็สามารถดาวน์โหลดได้ แต่ในบางประเทศได้ให้ ส่วนละเมิดลิขสิทธิ์ที่ให้การโดยที่มิใช่ทำซ้ำในการดาวน์โหลด เมื่อผู้ใช้ซ้ำด้วยการแชร์ - แชร์บางไฟล์บางเรื่องหรือแชร์ลิงก์ไม่ได้ แต่ในบางประเทศได้ให้เช่นกัน

3 การก๊อปปี้บทความหรือรูปภาพจากเว็บไซต์มาใช้ใส่แผ่นซีดีของเราหรือแชร์ต่อตามโซเชียลมีเดียหรือไม่

บทความหรือรูปภาพเป็นงานลิขสิทธิ์ การนำมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการก๊อปปี้หรือแชร์ต่อ คือมีการประกอบกันเนื่องกันขออนุญาตให้ใช้เนื้อหานั้นในเว็บไซต์นั้นๆ ว่าจะได้มากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม ถ้านำมาใช้ในปริมาณน้อย เช่น 1 ถึง 2 ภาพก็ไม่ได้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ (economic value) อย่างมีนัยสำคัญและไม่ได้เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าหรือทำกำไรโดยมีกระแสเงินตอบแทนบทความหรือรูปภาพ จึงอาจถือว่าเป็นกรณีการใช้ลิขสิทธิ์ที่จับตามอง (fair use) ไม่ได้เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

4 การนำงานมาใช้ลงเผยแพร่โดยอ้างอิงที่มาหรือให้เครดิตผู้สร้างสรรค์เพียงพอหรือไม่ก็จะเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่

การนำงานมาใช้ลงเผยแพร่ ต้องอ้างที่มาหรือให้เครดิตเสมอ จึงจะไม่ถือเป็นกรณีละเมิดลิขสิทธิ์และต้องเป็นกรณีที่มิใช่เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางานลิขสิทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ รวมถึงต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะทำซ้ำหรือซ้ำซ้อน

***5** การละเมิดลิขสิทธิ์ที่ขมวดการทางเทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงงานลิขสิทธิ์ เช่น รูปถ่ายหรือคลิปวิดีโอบนอินเทอร์เน็ต และลงขายนำดิจิทัลออก และปรับแต่งรูปภาพหรือคลิปวิดีโอและโพสต์ไว้บนเว็บไซต์ของเรา มีความผิดอย่างไร และมีโทษเท่าใด

- การเข้าถึงเพื่อทำการละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ มีความผิดฐานละเมิดการทางเทคโนโลยี คุกคามเช่นหมอกหรือการละเมิดลิขสิทธิ์
- การลงขายนำดิจิทัล คือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีลักษณะผิดกฎหมายลิขสิทธิ์ คุกคามเช่นหมอกหรือการละเมิดลิขสิทธิ์
- การปรับแต่งรูปภาพหรือคลิปวิดีโอออนไลน์และโพสต์ไว้บนเว็บไซต์ของเรายังมิใช่การละเมิดลิขสิทธิ์ คุกคามเช่นหมอกหรือการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยที่การดัดแปลงและเผยแพร่ลิขสิทธิ์นั้นต้องสาธารณชน

โทษฐานละเมิดลิขสิทธิ์ ฝ่าฝืน 20,000 บาท ถึง 200,000 บาท เมื่อจำคุก 3 เดือน ถึง 4 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษฐานละเมิดข้อมูลการมีลิขสิทธิ์และมาตรการทางเทคโนโลยี ฝ่าฝืน 10,000 บาท ถึง 100,000 บาท เมื่อทั้งจำทั้งปรับ 50,000 บาท ถึง 400,000 บาท หรือจำคุก 3 เดือน ถึง 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

**การถือปึกภาพหรือบทความจากอินเทอร์เน็ตมาใช้ในลักษณะอย่างไร
จึงจะต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์? และอย่างไรจึงไม่ต้องขออนุญาต**

6

กรณีที่ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ เช่น การนำภาพหรือความนั้นไปใช้ในเชิงพาณิชย์ เป็นต้น กรณีที่ไม่ต้อง
ขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ ถือเป็นกรณีที่ใช้ในปริมาณพอสมควร เช่น นำมาใช้ในการวิจัยหรือศึกษานานซึ่งไม่ใช่เพื่อทำกำไร
ใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือเพื่อประโยชน์ของตนเองและบุคคลอื่นในครอบครัวหรือญาติสนิท ใช้ในการเขียน วิจารณ์ หรือ
แนะนำผลงานโดยมีกรณีรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในเวลานั้น ใช้ในการเสนอข่าวทางสื่อสาธารณะโดยมีกรณีรู้ความเป็น
เจ้าของลิขสิทธิ์ในเวลานั้น และใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น

**การนำบล็อก (Blog) แล้วนำคลิปวิดีโอของยูทูปมาเผยแพร่ที่บล็อกของเรา
(embed) ถือเป็นกรณละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่**

7

ถ้าเจ้าของลิขสิทธิ์ได้อนุญาตเผยแพร่คลิปวิดีโอในลักษณะ Public จะถือว่าเจ้าของลิขสิทธิ์อนุญาต
ให้สาธารณชนทั่วไปเข้าถึงจนดังกล่าวได้ เพราะฉะนั้น กรณีทำ blog แล้วนำคลิปวิดีโอซึ่งเผยแพร่ในลักษณะ Public ของเรา
ในยูทูปมาเผยแพร่ที่ blog ก็อาจไม่เข้าข่ายละเมิดเช่นเดียวกับกรณี share link ของคลิปวิดีโอดังกล่าว เนื่องจากกรณี
embed หรือกรณี share link เป็นการนำอันลิขสิทธิ์ที่มีลิขสิทธิ์วิดีโอของเจ้าของลิขสิทธิ์ สำหรับกรณีดาวน์โหลด
คลิปวิดีโอและอัปโหลด (upload) ขึ้นใหม่ใน blog เป็นการทำซ้ำและเผยแพร่ลิขสิทธิ์ใน blog จึงทำเป็นเสมือนได้รับอนุญาตจาก
เจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน

**หากซื้อซีดีภาพยนตร์ ซีดีเพลง หรือรูปภาพมาอย่างถูกต้อง เมื่อใช้แล้ว
จะนำออกขายต่อได้หรือไม่ กรณีซื้อสื่อใดดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ ภาพยนตร์
เพลงจากเว็บไซต์ จะขายต่อได้หรือไม่**

8*

กรณีซื้อซีดีภาพยนตร์ ซีดีเพลงหรือรูปภาพ ผู้ซื้อได้มาซึ่งทรัพย์สินในแง่ของซีดีแผ่นหรือรูปภาพนั้น จึงสามารถ
นำออกขายต่อได้ (กรณีซื้อซีดีภาพยนตร์ จะซื้อได้ในใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551)
แต่ผู้ซื้อไม่สามารถทำสำเนาบนสื่ออื่นออกขายได้ เนื่องจากสิทธิในการทำซ้ำและการนำออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนเป็นสิทธิ
แต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ สำหรับกรณีการซื้อในเว็ปไซต์การดาวน์โหลดนั้น เป็นการที่เจ้าของลิขสิทธิ์อนุญาตให้ใช้สิทธิ (License)
ดังนั้น ไม่สามารถนำไฟล์ดังกล่าวออกขายต่อได้

**ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISPs) เช่น YouTube Google True DTAC
จะมีความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยหรือไม่ หากผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตอัพโหลด
หนังสือหรือเพลงละเมิดลิขสิทธิ์**

9*

ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISPs) ไม่ต้องรับผิดชอบละเมิดลิขสิทธิ์หากให้ความร่วมมือกับเจ้าของลิขสิทธิ์ในการนำมาและเปิด
ออกจาทันทีใช้ตามคำสั่งศาล

จะกล่าวอย่างไรเมื่อมีคนนำงานลิขสิทธิ์ของเราไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต

10

เมื่อพบว่ามีการละเมิดเกิดขึ้น เจ้าของลิขสิทธิ์อาจแจ้งเตือนให้ผู้กระทำละเมิดหยุดการกระทำดังกล่าว หรือ
ฟ้องดำเนินคดีอาญาไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาล หรืออาจขอให้
กรมทรัพย์สินทางปัญญาโดยมีกรณีฟ้องคดีของกรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือศาลทรัพย์สินทางปัญญาและ
การกระทำความผิด

ที่มา : รุจน์ประวีณา พ.ศ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 * ยกเว้น ข้อ 5 ข้อ 8 และข้อ 9
จาก พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 (แก้ไข 4 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

facebook.com/iphailand
twitter.com/dip_thailand
iphailand.go.th

1368
สายด่วนกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ภาพที่ 10 คำถามลิขสิทธิ์สุดฮอต
ที่มา: <https://www.egov.go.th>

5.2 กฎหมายเกี่ยวกับการกระรณทางไซเบอร์ (Cyber Bullying)

การกลั่นแกล้งรังแก หรือระรณทางไซเบอร์ (cyberbullying)

การตั้งใจทำร้ายบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งกระทำผ่านทางโลกไซเบอร์ (อินเทอร์เน็ต) สื่อสังคมออนไลน์ คอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์

รูปแบบการกลั่นแกล้งรังแก

คำพูด-จิตใจ

โพสต์ตำว่า ดูหมิ่นผู้อื่น โพสต์ข้อความเหยียด ทำให้เสียใจ หรือบังคับ ให้ทำสิ่งต่าง ๆ โดยข่มขู่

ทำให้อับอาย

โพสต์ข้อความ ภาพ หรือวิดีโอ ทำให้เกิดความอับอาย

สังคม

กีดกันคนออกจากกลุ่ม สื่อสังคมออนไลน์ ให้ร้ายเพื่อให้ผู้อื่นเกลียดชัง

เฟส

โพสต์ ส่งต่อข้อความ รูปภาพ หรือวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องทางเฟส โดยที่ผู้อื่นไม่ต้องการ

ทรัพย์สิน

สอ่ลวงงให้เสียทรัพย์สิน

LINE Ramathibodi

พศ. นพ.คมสันต์ เกียรติรุ่งฤทธิ์ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
<https://med.mahidol.ac.th/infographics>

ภาพที่ 11 การกระรณทางไซเบอร์

ที่มา: <https://med.mahidol.ac.th>

5.2.1 การระรานทางไซเบอร์ที่ถึงขนาดเป็นความผิดทาง อาญา

1) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา⁵

ในปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวมากซึ่งเป็นสิ่งที่เข้ามา มีบทบาทในชีวิตของเรามากยิ่งขึ้นสังเกตได้จากการที่เราตื่นนอนก็กดเปิดเฟซบุ๊กเป็นอย่างแรกคิดว่าใครทำอะไร ที่ไหน มีข่าวอะไรอัพเดทบ้างยิ่งเทคโนโลยีโตเร็วมากแค่ไหนก็ยังมีภัยร้ายจากโลกออนไลน์ที่เราอาจพบเจอเพียงแค่ปลายนิ้วมือก็อาจพลิกชีวิตของคนหนึ่งคนได้

Cyber bullying หรือการกลั่นแกล้งในโซเชียล กลายเป็นเรื่องใหญ่ที่ไม่สามารถมองข้ามได้เพราะเป็นประเด็นที่กระทบถึงเยาวชนและหลายคนกำลังมองเป็นเรื่องปกติมันทำให้เกิดการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างผิดๆ เช่น อีเมล, การส่งข้อความ, บล็อก, เว็บไซต์, ชุมชนออนไลน์, ข้อความ, และโทรศัพท์สิ่งที่นักเลงไซเบอร์ตั้งใจคือการแสดงความแค้นศัตรูหรือแสดงออกในแง่ลบต่ออีกฝ่ายนั่นเองโดยวิธีการนั้นอาจรวมถึงการเปิดเผยสิ่งพิมพ์หรือการส่งผ่านข้อมูลที่เป็นเรื่องส่วนตัวของคนหนึ่งไปยังสถานที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของกำลังแพร่กระจายออกไปโดยที่ไม่รู้ว่ามันมีผลเสียรออยู่ในอนาคต

⁵ โปรโตไท. กฎหมายควบคุมและคุ้มครองจากการถูกกลั่นแกล้งผ่านทางโซเชียล Cyber bullying. [Online], AvailableURL: <https://theprototype.pim.ac.th,2564> (มีนาคม,25).

หากพูดถึงในด้านกฎหมายนั้น ยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงแต่ยังสามารถนำกฎหมายที่มีอยู่มาปรับใช้ได้เช่น กฎหมายประมวลผลอาญามาตรา 397 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญต่อหน้าสาธารณชนหรือธารกำนัลมีโทษต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับแต่ความผิดนี้อาจแยกได้เป็น 2 ความผิด

ความผิดที่ 1 องค์ประกอบภายนอกคือกระทำด้วยประการใดๆ ในที่สาธารณสถานหรือต่อหน้าธารกำนัลอันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่นและประกอบด้วยองค์ประกอบภายในคือเจตนาธรรมดา

ความผิดที่ 2 องค์ประกอบภายนอกคือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในสาธารณสถานหรือต่อหน้าธารกำนัลแต่หากมีการแกล้งกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์จนทำให้เกิดอาการกลัวหรือมีการขู่เข็ญไม่ว่าจะเป็นในทางด้านใดก็ตามจะมีความผิดตามกฎหมายอาญา

มาตรา 293 ผู้ใดช่วยหรือยุยงเด็กอายุยังไม่เกิน 16 ปีที่ไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไรหรือทำให้ตนเองดูต้อยค่าจนไปถึงการฆ่าตัวตาย มีโทษต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับแต่มาตรา 293 มีข้อจำกัดสำหรับกรณีเด็กอายุไม่เกิน 16 ปีดังนั้นจึงไม่ครอบคลุมถึงการคุ้มครองบุคคลอายุเกิน 16 ปีที่ยังอาจมีจิตใจที่ละเอียดอ่อนและฆ่าตัวตายจากการถูกกลั่นแกล้งรังแกบนโลกออนไลน์นอกจากนี้การฆ่าตัวตายเป็น

เพียงผลสืบเนื่องประการหนึ่งของการกลั่นแกล้งรังแกบนโลกออนไลน์ เท่านั้นการกลั่นแกล้งรังแกทางอินเทอร์เน็ตอาจส่งผลกระทบต่อในเชิงรูปธรรมอื่นที่มีใช้การฆ่าตัวตายซึ่งไม่อาจปรับใช้มาตรา 293 ได้

สำหรับมูลความผิดในทางกฎหมายอันเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะเน้นเกี่ยวกับข้อมูลด้านความมั่นคงและการให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือหลอกลวงเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ซึ่งกฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ได้มีการปรับเปลี่ยนเป็น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 เพื่อแยกความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาทแต่หากมีความผิดในข้อหาหมิ่นประมาทจะไม่มี ความผิดในกฎหมายคอมพิวเตอร์

2) ความผิดว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์⁶

หากพูดถึงคำว่า “วัฒนธรรม” ทุกท่านอาจจะนึกถึงการกระทำอันเป็นขนบธรรมเนียมแบบแผนอันแสดงถึงความเจริญงอกงามทางสังคม ดังที่ พ.ร.บ.วัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2553 ได้ให้ความหมายว่า คือ “วิถีการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม จารีตประเพณีพิธีกรรมและภูมิปัญญาซึ่งกลุ่มชนและสังคมได้ร่วมสร้างสรรค์สั่งสม ปลูกฝัง สืบทอด เรียนรู้ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านจิตใจและวัตถุอย่างสันติสุขและยั่งยืน” วัฒนธรรมจึงเป็นมรดกแห่งสังคม

⁶ ว่องวิช ขวัญพิทลุง.วัฒนธรรม“กลั่นแกล้ง”บนโลกออนไลน์ ความรับผิดชอบทางกฎหมาย.[Online], AvailableURL:https://www.bangkokbiznews.com/647882_2564 (มีนาคม,25).

อันเกิดจากการประพฤติปฏิบัติร่วมกันอย่างต่อเนื่องของสมาชิกในสังคมสืบทอดเป็นมรดกทางสังคมต่อกันมาจากอดีตจนสมาชิกยอมรับและยึดถือเป็นแบบแผนประพฤติปฏิบัติร่วมกันแต่ประเด็นที่น่าสนใจคือหากเป็นการปฏิบัติสืบต่อกันมาอย่างต่อเนื่องแต่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน แบบนี้ถือว่าเป็นวัฒนธรรมหรือไม่และวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาแบบผิดๆแบบนี้อาจมีความรับผิดชอบทางกฎหมายหรือไม่

คุณครูเรียกให้นักเรียนตอบคำถามโดยใช้สรรพนามเรียกว่า“ไออ้วนหลังห้อง”การที่เพื่อนๆต่างมีความสุขกับการรุมล้อมเรียกเพื่อนคนหนึ่งว่า“อีดำต๊ับเป็ด”หรือ“ล้อชื่อบรรพบุรุษ” รวมไปถึง“การตัดต่อภาพ”ของบุคคลอื่นแล้วนำไปส่งต่อกันเพื่อให้เกิดความขำขันกันในวงกลุ่มสนทนา คำถามคือสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจริงหรือไม่ในสังคมไทยและเกิดขึ้นบ่อยจนเป็นเรื่องปกติหรืออาจเรียกได้ว่าเป็นวัฒนธรรมได้หรือไม่คงเริ่มสงสัยว่าคำว่า“วัฒนธรรม”มาเกี่ยวข้องกับ“กฎหมาย 4.0” คำตอบง่ายๆก็คือหากการกระทำข้างต้นกระทำโดยใช้“ช่องทางออนไลน์”ผ่าน“สื่อโซเชียล”จะเกิดผลกระทบจะเป็นอย่างไรต่อบุคคลที่เผชิญปัญหา

ดังนั้นในกรณีเหล่านี้กฎหมายจึงต้องเข้ามากำหนดกฎเกณฑ์ซึ่งก็คือ“พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2560” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ “ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐานและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์รวมทั้งการเฝ้าระวังและ

ติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของประเทศ” โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดการกระทำที่เป็นความผิดเอาไว้ในมาตรา 14 และ 16

โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรณีปัญหานี้ มาตรา 14 (1) (4) และ (5) ได้บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับไม่เกิน 1 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวงนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชนอันมิใช่การกระทำผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับไม่เกิน 6 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

มาตรา 16 “ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 2 แสนบาท”

กฎหมายข้างต้นสามารถที่จะตอบคำถามเรื่องการคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ถูกกระทำความผิดได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นทางอาญา อันว่าด้วยเรื่อง“หมิ่นประมาท”ที่เชื่อมโยงไปยังประมวลกฎหมายอาญามาตรา 326-328 และ“การนำข้อมูลอันเป็นเท็จ หลอกหลวง บิดเบือนหรือลามกอนาจารเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์” รวมไปถึงความรับผิดทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 และ 423 ทั้งนี้จากหลักกฎหมายดูเหมือนจะครอบคลุมการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น “บนโลกไซเบอร์”

อย่างไรก็ตามหากลองพิจารณาให้ลึกลงไปจะพบว่า ความรับผิดที่ถูกระบุไว้ในกฎหมายดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นการคุ้มครองในความเสียหายที่ต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เสียหายอย่างชัดเจนกล่าวคือ ทั้งองค์ประกอบความรับผิดในทางอาญาและภาระการพิสูจน์ในทางแพ่งตั้งอยู่บนหลักการของการมีหลักฐานที่ต้องพิสูจน์ให้เห็นได้กฎหมายจึงจะให้การคุ้มครองเช่นนี้ “การกลั่นแกล้ง”โดยใช้สื่อโซเชียล (Cyber-Bullying) อันส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจผู้ถูกระทำ ผู้กระทำจะมีความรับผิดหรือไม่หรือการกระทำที่ไม่ถึงขั้นหมิ่นประมาทเพราะขาดการยืนยันข้อเท็จจริงเป็นเพียงแค่การพูด “กลั่นแกล้ง”

จะเอาผิดทางแพ่งหรือทางอาญาได้หรือไม่ตอบในทางกฎหมายที่ชัดเจนคือ “ไม่ได้” ด้วยเหตุนี้สังคมจะต้องใช้วิธีการแบบใดเพื่อที่จะแก้ปัญหา “การกลั่นแกล้ง” ดังกล่าวที่เป็นภัยเงียบของสังคมอันส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของอัตราการฆ่าตัวตายรวมไปถึงการใช้ถ้อยคำละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญของผู้อื่น

คำตอบจึงวนกลับมาที่คำว่า “วัฒนธรรม” ของสังคม และคนไทยคิดอย่างไรกับ “การกลั่นแกล้ง” ที่ปฏิบัติจนกลายเป็นมรดกที่ตกทอดของสังคมเราควรจะแก้ปัญหาโดยใช้หลักการในทางสังคมวิทยาและอาชญาวิทยาในการเปลี่ยนแปลงวิถีแห่งสังคม หรือ เราพอใจเพียงแค่ว่า “การตรา” กฎหมายใหม่ออกมาบังคับใช้เท่านั้น ทางออกจึงมีเพียง 2 ทาง คือ 1) ใช้กฎหมายเพื่อแก้ปัญหาหากกฎหมายที่ไม่ครอบคลุม หรือ 2) เปลี่ยนแปลง “วัฒนธรรมของการกลั่นแกล้งในสังคมไทย” ซึ่งทั้ง 2 เป็นคำตอบที่จะทำให้สังคมเจริญงอกงามไปในวันข้างหน้าเพียงแต่ทุกท่านต้องตัดสินใจเลือกร่วมกันว่าคำตอบใดจะยั่งยืนและเหมาะสมกับสังคมที่พัฒนาแล้วในยุค 4.0 มากกว่ากัน

5.2.2 การระรานทางไซเบอร์ที่ไม่ถึงขนาดเป็นความผิดอาญาแต่ส่งผลเสียต่อผู้อื่น และสังคม⁷

ราชบัณฑิตสภาให้คำนิยาม Cyber Bully ว่าคือ "การระรานทางไซเบอร์" หมายถึงการกลั่นแกล้ง การให้ร้าย การด่าว่า การข่มเหงหรือการรังแกผู้อื่นทางสื่อสังคมต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์

⁷ กรมสุขภาพจิต. Cyberbullying : ระรานออนไลน์ . [Online], AvailableURL : <https://www.etda.or.th,2564> (มีนาคม,25).

สมัยก่อนโดนล้อว่า “อ้วนดำ” ก็จบตรงนั้นในห้องเรียน ในโรงเรียนกับเพื่อนกลุ่มเล็กๆไม่กี่สิบคนแต่สมัยนี้มีการใช้ภาพประกอบ ตัดต่อ แต่งภาพ ให้อ้วนๆเกลียดหรือดูตลกกว่าเดิมมีการก๊อปปี้ถ้อยคำกลั่นแกล้งเป็นพันๆครั้งมีคนมาเขียนคอมเมนต์ซ้ำเติมแล้วแชร์วนไปในโซเชียลมีเดียเรียกว่าเป็น Cyberbullying

เหมือนถูกทำร้ายจากคนเป็นพันเป็นหมื่นซ้ำแล้วซ้ำเล่าและอาจแพร่กระจายไปได้เป็นล้านคนในเวลาไม่นานโดยการทำร้ายยังคงอยู่อย่างนั้นเปิดไปเมื่อไรก็เจอ

ปัญหาการระรานในโรงเรียนบ้านเราปัจจุบันนี้สูงถึงร้อยละ 40 ติดอันดับ 2 ของโลกรองจากประเทศญี่ปุ่นโดยเฉพาะ Cyberbullying ซึ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำร้ายจิตใจและอาจส่งผลกระทบต่อร่างกายของเหยื่อที่แท้คือคนทำสามารถปกปิดตัวตนบนโลกออนไลน์ทำให้ไม่รู้ว่าจะจัดการแก้ปัญหากับใครได้อย่างไร เนื้อหาที่โดนระราน กลั่นแกล้ง รังแก ไม่ว่าจะเป็นการดูถูกเหยียดหยามทำให้กลายเป็นตัวตลกเสียชื่อเสียงคอยจับผิด แฉ ประจาน ทำให้อับอายจนถึงขั้นใส่ร้ายป้ายสีจะแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว บนโลกออนไลน์มีคนมาช่วยแชร์มาเขียนคอมเมนต์ในด้านลบ กลายเป็นวงจรการระรานทางไซเบอร์ที่ทำร้ายเหยื่อไม่สิ้นสุด

สาเหตุของการระรานออนไลน์เกิดขึ้นได้ทั้งจากการแกล้งกันเล็กๆน้อยๆล้อกันเล่นขำๆแล้วบานปลายไปด้วยความไม่ตั้งใจหรืออาจเกิดจากความขัดแย้งกันในโรงเรียนความเกลียดชัง ทั้งที่มีเหตุผลและไม่มีเหตุผลอาจแค่ไม่ชอบหน้าหรือความคิดเห็นบางอย่างไม่ตรงกันแล้วใช้พื้นที่ในโลกออนไลน์โจมตีกันรูปแบบของ Cyberbullying ที่พบบ่อยๆได้แก่

1. การข่มขู่คุกคามหรือให้ร้ายเหยื่อบางครั้งนำไปสู่การทำร้ายร่างกายกันจริง ๆ
2. การเปิดโปงข้อมูลส่วนตัวของเหยื่อโดยการเอาไปโพสต์หรือส่งต่อให้คนอื่นรับรู้เช่นภาพหลุด ภาพตลกๆเพื่อประจาน ทำให้อับอาย
3. การคุกคามทางเพศโดยใช้ถ้อยคำที่ส่งไปในทางเพศส่งภาพหรือวิดีโอมาให้แล้วชวนทำกิจกรรมทางเพศ การตัดต่อภาพไปเปลี่ยนการลงให้ส่งรูปไม่เหมาะสมแล้วนำไปโพสต์ประจานหรือแบล็กเมล
4. การแอบอ้างตัวตนโดยการแอบเข้าบัญชีออนไลน์ของเหยื่อ หรือสร้างบัญชีใหม่โดยใช้ชื่อและ/หรือรูปภาพของเหยื่อ แล้วนำบัญชีไปใช้ในทางไม่เหมาะสม
5. การสร้างกลุ่มเพื่อโจมตีเช่นพจนานุกรมต่างๆเพื่อจับผิดประจาน พูดคุยตำหนิ ด่าทอ ทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกเกลียดชังเหยื่อ

Cyberbullying กับผลกระทบ

Cyberbullying ทำให้เหยื่อได้รับผลกระทบทางจิตใจเช่น อับอายหวาดกลัวหวาดระแวงหดหู่รู้สึกโดดเดี่ยวเศร้าหมองท้อแท้สิ้นหวัง ไร้ค่าและยังเกิดผลกระทบต่อสุขภาพเช่นนอนไม่หลับอ่อน เพลียเรื้อรัง เจ็บป่วย ทำร้ายตัวเองและอาจรุนแรงถึงขั้นพยายามฆ่าตัวตาย

สำหรับผู้ที่กลั่นแกล้งคนอื่นอาจจะได้รับผลกระทบในภายหลังได้เช่นกันเช่นเกิดความรู้สึกผิดกับสิ่งที่เคยทำกับผู้อื่น ลงโทษตัวเองหรืออาจจะเป็นอีกด้านหนึ่งคือเสพติดความรุนแรงจนกลายเป็นอาชญากรในอนาคตซึ่งผลกระทบกับเหยื่อและผู้กระทำจะมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการระรานและทักษะในการรับมือกับการ

ระรานรวมทั้งการสนับสนุนด้านกำลังใจและความช่วยเหลือจากครอบครัวข้างด้วย

หากเพื่อนหรือบุตรหลานมีอาการเครียดซึมเศร้า วิตกกังวล เก็บตัว หวาดระแวง ตกใจง่าย ประสิทธิภาพในการทำงานหรือเรียนลดลง หมกมุ่นกับหน้าจอข้อความในโทรศัพท์หรือโซเชียลมีเดียใช้ยานอนหลับ หรือแอลกอฮอล์และหากได้ยินผู้อื่นพูดถึงเรื่องที่ถูกกลั่นแกล้งจะมีอาการเครียดมากขึ้นหรือกดดันมากกว่าปกติ นั้นอาจเป็นสัญญาณว่าเขากำลังตก

เป็นเหยื่อของ Cyberbullying ที่จะต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือโดยเร็ว

สำหรับผู้ใหญ่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ รวมทั้งคนแวดล้อม ก็ควรเข้าใจให้กำลังใจรับฟังและไม่ทอดทิ้งให้คำปรึกษาและสอนวิธีรับมือ หรือแก้ไขสถานการณ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคมโรงเรียนและร่วมสอดส่องดูแลสังเกตพฤติกรรมของบุตรหลาน

Parent Zone องค์กรด้านสังคมหรือ Social Enterprise ของสหราชอาณาจักรในด้านการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยให้แก่พ่อแม่ เด็ก ๆ และโรงเรียน ชี้ให้เห็นว่า การเลี้ยงดูและอนุญาตที่ดีพอ โดยให้เด็กเผชิญความเสี่ยงและพัฒนาวิธีการรับมือที่เรียกว่า "Digital Resilience" คือแนวทางที่สำคัญที่จะทำให้เด็กสามารถรับมือกับภัยไซเบอร์ต่าง ๆ รวมทั้งเรื่อง Cyberbullying ประกอบด้วยทั้ง"เข้าใจ"ว่ามีความเสี่ยง"รู้"ว่าต้องทำอะไร หากต้องขอความช่วยเหลือ"เรียนรู้"จากประสบการณ์ของพวกเขาเองเพื่อให้สามารถเอาตัวรอดได้และ "ฟื้นฟู" ถ้าเกิดพลาดไปแล้ว โดยมีระดับ

เด็ก ๆ จะรับมือ Cyberbullying อย่างไร

รับมือ

การกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์

Cyber Bullying

Stop

หยุดกลั่นแกล้งรังแกคนอื่น
ไม่ตอบโต้ด้วยวิธีเดียวกัน

Block

เพื่อนที่กลั่นแกล้ง

Tell

ขอความช่วยเหลือ

Remove

ลบข้อความ ภาพ ที่โดนกลั่นแกล้ง

Strong

เข้มแข็ง อดทน ยิ้มสู้

ผลกระทบ

โกรธ เครียด กังวล
เสียใจ อับอาย หดหู่
ทำร้ายตัวเอง
คิดฆ่าตัวตาย

คนรอบข้าง ช่วยได้

- รับฟังอย่างจริงใจ
- ให้ความรักความอบอุ่น
- ช่วยเหลือ เช่น ลบ ปิดกั้น รายงาน
- สร้างมาตรการ กฎหมาย

ภาพที่ 12 รับมือการกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์

ที่มา: <https://thaihotline.org>

การให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม

Parent Zone ได้ให้เคล็ดลับแก่พ่อแม่ว่า

- พ่อแม่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี จำเป็นต้องรู้ทุกเรื่องแต่ต้องแนะนำได้และเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

- คุยกับลูกว่าลูกชอบทำอะไรบนโลกออนไลน์ ไม่ว่าจะแอป, เกม หรือเว็บไซต์ที่พวกเขาชอบ ถ้าลูกรู้ว่าพ่อแม่สนใจพวกเขาเขาก็จะยิ่งอยากมาคุยกับคุณเมื่อเขาต้องการความช่วยเหลือ

- อธิบายเรื่อง"กฎของบ้าน"เช่นการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในเวลาที่เหมาะสมกฎจะได้ผลมากเมื่อลูกเข้าใจว่าทำไมถึงต้องมีอธิบายให้เขาได้คิดและพยายามทำตามข้อตกลงร่วมกัน

ทุกคนสามารถช่วยกันป้องกันการระรานออนไลน์ได้ โดยการ “คิดก่อนโพสต์”ว่าไม่เป็นการละเมิดหรือสร้างความรู้สึกไม่ดี ทำความเสียหายให้กับผู้อื่นไม่ลงรูปภาพหรือข้อความที่รุนแรง ข้อมูลส่วนตัวไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในความขัดแย้ง รวมทั้งการห้ามปรามตักเตือนผู้ที่ระรานออนไลน์และการให้กำลังใจและช่วยเหลือเหยื่อถ้าสามารถทำได้เพื่อสร้างสังคมออนไลน์ที่สร้างสรรค์ร่วมกัน

5.3 ธุรกรรมด้านอิเล็กทรอนิกส์

พรบ.ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544⁸

⁸ สุมลรัตน์ นาคพานิช.สรุปลสาระสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544.[Online], AvailableURL :<http://web.krisdika.go.th/>, 2564 (มีนาคม,25)

ภาพที่ 13 โครงสร้างกฎหมาย

ที่มา: <https://egov.go.th>

1. **หลักการและเหตุผล**ในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือโดยที่การทำธุรกรรมในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการในการติดต่อสื่อสารที่อาศัยการพัฒนาเทคโนโลยีทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพแต่เนื่องจากการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวมีความแตกต่างจากวิธีการทำธุรกรรมซึ่งมีกฎหมายรองรับอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างมากอันส่งผลให้ต้องมีการรองรับสถานะทางกฎหมายของข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เสมือนกับการทำเป็นหนังสือหรือ

หลักฐานเป็นหนังสือ การรับรองวิธีการส่งและรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์การ
ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตลอดจนการรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้
น่าเชื่อถือและมีผลในทางกฎหมายเช่นเดียวกับการทำธุรกรรมโดยวิธีการ
ทั่วไปที่เคยปฏิบัติอยู่เดิมควรกำหนดให้มีคณะกรรมการธุรกรรมทาง
อิเล็กทรอนิกส์ทำหน้าที่วางนโยบายกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมการทำ
ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ติดตามดูแลการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับธุรกรรม
ทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งมีหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาการทาง
เทคโนโลยีเพื่อติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง
และพัฒนาศักยภาพตลอดเวลาให้มีมาตรฐานน่าเชื่อถือตลอดจนเสนอแนะ
แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องอันจะเป็นการส่งเสริมการใช้
ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศด้วยการ
มีกฎหมายรองรับในลักษณะที่เป็นเอกรูป และสอดคล้องกับมาตรฐานที่
นานาชาติยอมรับ

พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมในทางแพ่งและ
พาณิชย์ที่ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เว้นแต่ธุรกรรมที่มีพระราช
กฤษฎีกากำหนดมิให้นำพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้
บังคับรวมถึงให้ใช้บังคับแก่การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ
ด้วยเช่นคำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระ
เงิน การประกาศ หรือการดำเนินการใดๆตามกฎหมายกับหน่วยงานของ
รัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก็ให้ถือว่ามีผลโดย

ขอด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด (มาตรา 35)

2. สารระสำคัญ

2.1 คำนิยามศัพท์ที่สำคัญ (มาตรา 4)

ภาพที่ 14 นิยามศัพท์ที่สำคัญ

ที่มา: <https://egov.go.th>

ธุรกรรม หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์หรือในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดในหมวด 4 เรื่องธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ

อิเล็กทรอนิกส์ หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็กหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่างๆ เช่นว่านั้น

ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายความว่า ธุรกรรมที่กระทำขึ้นโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

2.2 ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

พระราชบัญญัตินี้กำหนดห้ามมิให้ปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้ทางกฎหมายของข้อความที่อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา 7) ดังนั้นขั้นตอนต่างๆหรือแบบในการทำธุรกรรมจึงสามารถกระทำโดยใช้ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ดังที่หมวด 1 ของพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

(1) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือมีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดงถ้าได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลงให้ถือว่าข้อความนั้นได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดงแล้ว (มาตรา 8) และในกรณีที่บุคคลลงลายมือชื่อในหนังสือให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีการลงลายมือชื่อแล้วถ้าบุคคลนั้นใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อได้และสามารถจะแสดงได้ว่าเจ้าของลายมือชื่อนั้นรับรองข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ว่าเป็นของตนโดยวิธีดังกล่าวจะต้องเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมหรือข้อตกลงของคู่กรณี (มาตรา 9)

(2) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้นำเสนอหรือเก็บรักษาข้อความใดในสภาพที่เป็นมาแต่เดิมอย่างเอกสารต้นฉบับถ้าได้นำเสนอหรือเก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษา

ความถูกต้องของข้อความความครบถ้วนและไม่มี การเปลี่ยนแปลงใดๆของข้อความเว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติมหรือการเปลี่ยนแปลงใดๆ และสามารถที่จะแสดงข้อความนั้นในภายหลังได้แล้วให้ถือว่าได้มีการนำเสนอหรือเก็บรักษาเป็นเอกสารต้นฉบับตามกฎหมายแล้ว (มาตรา 10)

(3) ห้ามไม่ให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายเพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยการพิเคราะห์ถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลดังกล่าวจะพิเคราะห์ถึงลักษณะหรือวิธีการที่ใช้สร้าง เก็บรักษาหรือสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ลักษณะหรือวิธีการรักษาความครบถ้วนและไม่มี การเปลี่ยนแปลงของข้อความลักษณะหรือวิธีการที่ใช้ในการระบุหรือแสดงตัวผู้ส่งข้อมูลรวมทั้งพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง (มาตรา 11)

(4) คำเสนอหรือคำสนองในการทำสัญญาอาจทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (มาตรา 13) โดยการแสดงเจตนาหรือคำบอกกล่าวอาจทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ (มาตรา 14) และบุคคลใดเป็นผู้ส่งข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการส่งโดยวิธีใดให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้นั้นโดยมีหลักเกณฑ์ในการส่งหรือการรับข้อมูลดังนี้

- ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูลให้ถือว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ส่งข้อมูลหากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ส่งโดยบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นหรือระบบข้อมูลที่ผู้ส่งข้อมูลหรือบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูลได้กำหนดไว้ล่วงหน้าให้สามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติ (มาตรา 15)

- ผู้รับข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งข้อมูลและชอบที่จะดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ถ้าผู้รับข้อมูลได้ตรวจสอบโดยสมควรว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นของผู้ส่งข้อมูลแต่ถ้าในขณะนั้นผู้รับข้อมูลได้รับแจ้งจากผู้ส่งข้อมูลว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นไม่ใช่ของผู้ส่งข้อมูลและในขณะเดียวกันผู้รับข้อมูลมีเวลาพอสมควรที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้รับแจ้งนั้นจะถือว่าข้อมูลที่ได้รับเป็นของผู้ส่งข้อมูลไม่ได้อีกกรณีหนึ่งคือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นเกิดจากการกระทำของบุคคลซึ่งใช้วิธีการที่ผู้ส่งข้อมูลใช้ในการแสดงว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นของผู้ส่งข้อมูลซึ่งบุคคลนั้นได้ล่วงรู้โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับผู้ส่งข้อมูลหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูล ผู้รับข้อมูลจะถือว่าข้อมูลเป็นของผู้ส่งข้อมูลและชอบที่จะดำเนินการไปตามข้อมูลนั้นได้แต่ถ้าผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะได้รู้ว่าข้อมูลนั้นไม่ใช่ข้อมูลของผู้ส่งข้อมูลหากผู้รับข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว ผู้รับข้อมูลจะถือว่าข้อมูลนั้นเป็นของผู้ส่งข้อมูลไม่ได้ (มาตรา 16)

(5) ในกรณีที่ต้องมีการตอบแจ้งการรับข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะผู้ส่งข้อมูลได้ร้องขอหรือตกลงกับผู้รับข้อมูลไว้ก่อนหรือขณะที่ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือปรากฏในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลมิได้ตกลงให้ตอบแจ้งการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบหรือวิธีการใดโดยเฉพาะ การตอบแจ้งการรับอาจทำได้ด้วยการติดต่อสื่อสารจากผู้รับข้อมูล

- ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลกำหนดเงื่อนไขว่าจะถือว่าการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่อเมื่อได้รับการตอบแจ้งการรับจากผู้รับข้อมูลให้ถือว่ายังไม่มีการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จนกว่าผู้ส่งข้อมูลจะได้รับการตอบแจ้งการรับแล้ว

- ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลมิได้กำหนดเงื่อนไขและผู้ส่งข้อมูลมิได้รับการตอบแจ้งการรับนั้นภายในเวลาที่กำหนดหรือตกลงกันหรือภายในระยะเวลาอันสมควรในกรณีที่มีได้กำหนดหรือตกลงเวลาไว้ผู้ส่งข้อมูลอาจส่งคำบอกกล่าวไปยังผู้รับข้อมูลว่าตนยังมิได้รับการตอบแจ้งการรับและกำหนดระยะเวลาอันสมควรให้ผู้รับข้อมูลตอบแจ้งการรับและหากผู้ส่งข้อมูลมิได้รับการตอบแจ้งการรับภายในระยะเวลาอันสมควรดังกล่าวเมื่อผู้ส่งข้อมูลบอกกล่าวแก่ผู้รับข้อมูลแล้วผู้ส่งข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมิได้มีการส่งเลยหรือผู้ส่งข้อมูลอาจใช้สิทธิอื่นใดที่ผู้ส่งข้อมูลมีอยู่ได้

(6) การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามีผลเมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ส่งข้อมูล(มาตรา 22 และการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูลหากผู้รับข้อมูลได้กำหนดระบบข้อมูลที่จะใช้ในการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ไว้โดยเฉพาะให้ถือว่าการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลที่ได้รับข้อมูลได้กำหนดไว้นั้น

2.3 ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

ประเภทของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีอะไรบ้าง

ประเภทที่ 1
ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั่วไป

เป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบใด ๆ (เป็นอักษร อักษรตัวเลข เสียงหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์) ที่มีลักษณะตามที่กำหนดใน**มาตรา 9** แห่งกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ประเภทที่ 2
ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้

เป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะตามที่กำหนดใน **มาตรา 26** แห่งกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น **ลายมือชื่อดิจิทัลที่อาศัยโครงสร้างพื้นฐานกุญแจสาธารณะ (Public Key Infrastructure: PKI)**

ประเภทที่ 3
ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ซึ่งใช้รับรองที่ออกโดยผู้ให้บริการออกใบรับรอง

เป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะตามที่กำหนดใน**มาตรา 26** และอาศัยใบรับรองที่ออกโดยผู้ให้บริการออกใบรับรองเพื่อสนับสนุนลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดใน**มาตรา 28** แห่งกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น **ลายมือชื่อดิจิทัลที่อาศัยโครงสร้างพื้นฐานกุญแจสาธารณะและใช้ใบรับรองที่ออกโดยผู้ให้บริการออกใบรับรอง**

ภาพที่ 15 ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

ที่มา: <https://egov.go.th>

ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หมายความว่า อักษร อักษร ตัวเลข เสียงหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล

อิเล็กทรอนิกส์นั้นและเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะดังนี้ให้ถือว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้เช่นข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เชื่อมโยงไปยังเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่เชื่อมโยงไปยังบุคคลอื่นภายใต้สภาพที่นำมาใช้, ในขณะที่สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่มีการควบคุมของบุคคลอื่น, การเปลี่ยนแปลงใดๆที่เกิดขึ้นแก่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นับแต่เวลาที่ได้สร้างขึ้นสามารถจะตรวจพบได้และในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปเพื่อรับรองความครบถ้วนและไม่มี การเปลี่ยนแปลงของข้อความการเปลี่ยนแปลงใดแก่ข้อความนั้นสามารถตรวจพบได้นับแต่เวลาที่ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นต้นซึ่งก็อาจยังมีวิธีการอื่นอีกที่แสดงได้ว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้(มาตรา 26)

ในกรณีมีการใช้ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลตามกฎหมายเจ้าของลายมือชื่อต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อไม่ให้มีการใช้ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต, แจ้งให้บุคคลที่คาดหมายได้โดยมีเหตุอันควรเชื่อว่า จะกระทำการใดโดยขึ้นอยู่กับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือให้บริการเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ทราบโดยไม่ชักช้าเมื่อเจ้าของลายมือชื่อหรือควรได้รู้ว่าข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นสูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผย

โดยไม่ชอบหรือถูกกล่าวงู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รวมถึงการที่เจ้าของลายมือชื่อจากสภาพการณ์ที่ปรากฏว่ากรณีมีความเสี่ยงมากพอที่ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์จะสูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผยโดยไม่ชอบหรือถูกกล่าวงู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ,ในกรณีมีการออกใบรับรองสนับสนุนการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรให้แน่ใจในความถูกต้องและสมบูรณ์ของการแสดงสาระสำคัญทั้งหมดซึ่งกระทำโดยเจ้าของลายมือชื่อเกี่ยวกับใบรับรองนั้นตลอดอายุใบรับรองหรือตามที่มีการกำหนดในใบรับรอง (มาตรา 27)

ในกรณีมีการให้บริการออกใบรับรองเพื่อสนับสนุนลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลทางกฎหมายเสมือนหนึ่งลงลายมือชื่อ ผู้ให้บริการออกใบรับรองต้องมีวิธีดำเนินการเช่นปฏิบัติตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติที่ตนได้แสดงไว้,ใช้ความระมัดระวังตามสมควรให้แน่ใจในความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการแสดงสาระสำคัญทั้งหมดที่ตนได้กระทำเกี่ยวกับใบรับรองนั้นตลอดอายุใบรับรองหรือตามที่มีการกำหนดในใบรับรอง,จัดให้มีวิธีการในการเข้าถึงโดยสมควรให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงในการแสดงสาระสำคัญทั้งหมดจากใบรับรองได้,ใช้ระบบ วิธีการ และบุคลากรที่เชื่อถือได้ในการให้บริการโดยดูจากสถานภาพทางการเงิน บุคลากรและสินทรัพย์ที่มีอยู่คุณภาพของระบบ ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์วิธีการออกใบรับรองการขอใบรับรองและการเก็บรักษาข้อมูลการให้บริการนั้นเป็นต้น (มาตรา 28 และมาตรา 29) ซึ่งคู่กรณีที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการตามสมควรในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ

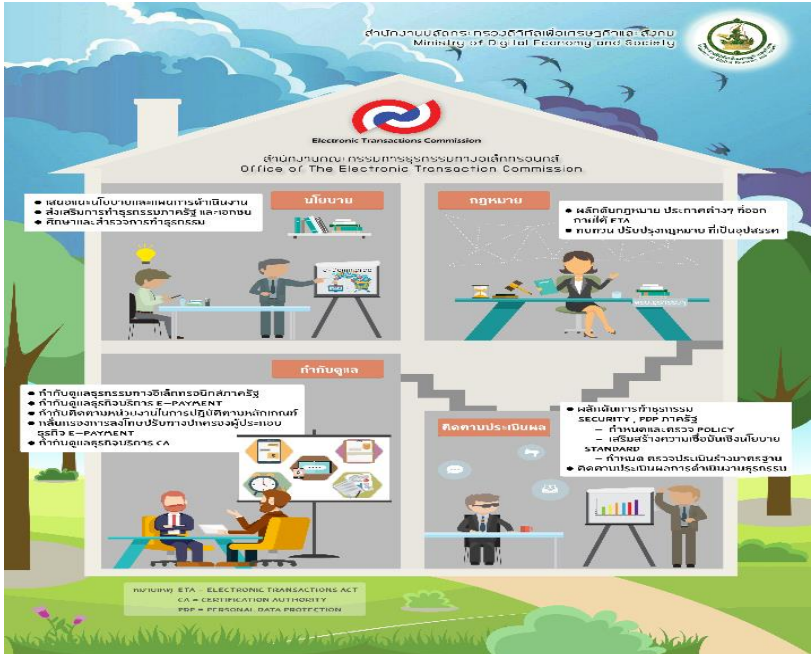
ของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในกรณีที่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีใบรับรอง คู่กรณีต้องตรวจสอบความสมบูรณ์ของใบรับรอง การפקใช้หรือการเพิกถอนใบรับรอง และปฏิบัติตามข้อจำกัดใดๆที่เกี่ยวกับใบรับรอง (มาตรา 30) โดยใบรับรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นี้ให้ถือว่ามียุทธศาสตร์ตามกฎหมาย (มาตรา 31) และใบรับรองที่ออกในต่างประเทศก็ให้มีผลตามกฎหมายในประเทศเช่นเดียวกับใบรับรองที่ออกในประเทศหากการออกใบรับรองดังกล่าวได้ใช้ระบบที่เชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าระบบที่เชื่อถือได้ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 31)

2.4 ธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

บุคคลย่อมมีสิทธิประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เฉพาะแต่ในกรณีที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์หรือเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือเพื่อป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชนโดยจะมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบต้องขึ้นทะเบียนหรือต้องได้รับใบอนุญาต (มาตรา 32) ซึ่งในกรณีที่มิใช่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กรณีใดเป็นกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาจะกำหนดถึงเรื่องคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาต การออก

ใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การคืนใบอนุญาตและการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ด้วย(มาตรา 34)

2.5 คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 16 โครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการทางอิเล็กทรอนิกส์

ที่มา: <https://etda.or.th>

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์(มาตรา 36)มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อวางนโยบายการส่งเสริมและพัฒนา ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง,ติดตามดูแลการ

ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์,เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีเพื่อการตราพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้, ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้และปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น โดยในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา(มาตรา 37)และให้ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ (มาตรา 43)

2.6 บทกำหนดโทษ

ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งหรือขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาหรือฝ่าฝืนคำสั่งห้ามการประกอบธุรกิจของคณะกรรมการหรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด โดยความผิดดังกล่าวนี้รวมถึงการกระทำโดยนิติบุคคล ผู้จัดการหรือผู้แทนนิติบุคคลหรือผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนิติบุคคลด้วยเว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น

บทกำหนดโทษ

มาตรา 44 ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งหรือขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่

กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งห้ามการประกอบธุรกิจของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๓ วรรคหก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 45 ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 46 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่กระทำโดยนิติบุคคล ผู้จัดการหรือผู้แทนนิติบุคคลหรือผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนิติบุคคลต้องรับผิดชอบในความผิดนั้นด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น

5.4 จรรยาบรรณการใช้ IT

ภาพที่ 17 จรรยาบรรณการใช้ IT

ที่มา: <https://sites.google.com>

ความหมายและขอบเขตของจรรยาบรรณสารสนเทศ

จรรยาบรรณ หมายถึงแบบแผนควบคุมความประพฤติของผู้คนในสังคมให้สามารถอยู่ในกรอบของความดีงาม จรรยาบรรณจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยให้คนในสังคมเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องแต่ไม่ได้มีลักษณะเป็นข้อบังคับที่ชัดเจนแน่นอนเหมือนกับกฎหมายเพราะจรรยาบรรณเป็นเรื่องคุณค่าทางจิตใจคือความรู้สึกผิดถูก ดีชั่ว ที่อยู่ภายในจิตใจคน

จรรยาบรรณกับกฎหมายเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่คนในสังคมสร้างขึ้นมาเพื่อควบคุมพฤติกรรมของ

คนในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขทั้งจริยธรรมและกฎหมายจึงมีบทบาทเสริมซึ่งกันและกันและเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาดแต่เมื่อเปรียบเทียบกัน จริยธรรมแตกต่างจากกฎหมายหลายประการ คือ

- 1) กฎหมายเป็นสิ่งที่ออกโดยรัฐผ่านกระบวนการนิติบัญญัติ แต่จริยธรรมเป็นสิ่งที่คนในสังคมร่วมกันสร้างขึ้นมา
- 2) กฎหมายเป็นข้อบังคับที่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่จริยธรรมเป็นเรื่องของความสมัครใจ
- 3) กฎหมายมีบทลงโทษที่ชัดเจนและแน่นอนแต่จริยธรรมไม่มีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน
- 4) กฎหมายเป็นสิ่งที่ควบคุมการกระทำของคนแต่จริยธรรมเป็นสิ่งที่ควบคุมจิตใจไม่ให้คนกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
- 5) กฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำผิดหรือชดใช้ค่าเสียหายแต่จริยธรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณค่าทางจิตใจคน

นอกจากจริยธรรมกับกฎหมายเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดแล้วจริยธรรมยังเป็นที่มาของสิ่งที่เรียกว่า จรรยาบรรณซึ่งเป็นหลักประพฤติปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ วิชาชีพหลายสาขาต่างก็มีจรรยาบรรณเป็นของตนเองเพื่อควบคุมความประพฤติและเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพนั้นๆ เช่น แพทย์ วิศวกร ทนายความ เป็นต้น โดยกลุ่มวิชาชีพเหล่านี้ได้มีการประมวลจรรยาบรรณไว้เป็นการเฉพาะให้สมาชิกของกลุ่มปฏิบัติตามและอาจมีบทลงโทษไว้สำหรับผู้ฝ่าฝืนจรรยาบรรณแตกต่างกันออกไป

จริยธรรมในการผลิตและจัดเก็บสารสนเทศ

ในการผลิตและการจัดเก็บสารสนเทศจะเกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ เพื่อให้เป็นข้อมูลที่พร้อมนำไปใช้งานหรือนำไปใช้ประโยชน์ในองค์การต่างๆ การผลิตและจัดเก็บสารสนเทศอาจเป็นการดำเนินการจัดการสารสนเทศให้นำมาใช้ได้อย่างเป็นระบบระเบียบโดยไม่มีคอมพิวเตอร์เข้ามาเกี่ยวข้องหรืออาจมีการใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดการข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่พร้อมนำไปใช้งานได้อย่างรวดเร็วและมีความถูกต้องแม่นยำก็ได้

หลักการสำคัญในการผลิตและจัดเก็บสารสนเทศจึงอยู่ที่การได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และแม่นยำที่สุด ขั้นตอนในการจัดเก็บรวบรวมและการประมวลสารสนเทศจึงต้องอาศัยระบบและวิธีการที่น่าเชื่อถือได้โดยอาจกำหนดว่าผู้ใดเป็นผู้ที่มีสิทธิรวบรวม จัดเก็บ หรือประมวลผลข้อมูลได้บ้าง ข้อมูลประเภทใดบ้างที่ต้องมีการจัดเก็บและใช้ระบบหรือวิธีการใดในการจัดเก็บข้อมูล ข้อมูลที่เป็นความลับหรือข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อข้อมูลสูญหาย ทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเพื่อป้องกันการถูกขโมยข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ในทางที่มีขอบ

หลักการผลิตและการจัดเก็บสารสนเทศที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายและได้ถูกนำไปบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในกฎหมายของประเทศต่างๆ ปรากฏให้เห็นอยู่ในเอกสารขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาหรือโออีซีดี (Organization for

Economic Co-operation and Development -- OECD)เมื่อ ค.ศ. 1980 โดยมีสาระสำคัญคือ เพื่อคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในข้อมูลข่าวสารในทางระหว่างประเทศวางหลักเกณฑ์การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นอย่างเป็นทางการตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลการประมวลข้อมูลไปจนถึงการนำข้อมูลไปใช้ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้ได้ถูกนำไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทยเช่นเดียวกัน

หลักการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของโออีซีดี มีสาระสำคัญโดยสังเขป คือ

- 1) หลักข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยข้อมูลดังกล่าวจะต้องได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายและเหมาะสมภายใต้การรับรู้หรือยินยอมของผู้เป็นเจ้าของข้อมูล
- 2) หลักคุณภาพของข้อมูลข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้และอาจขยายออกไปได้เท่าที่จำเป็นตามวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บ
- 3) หลักการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ให้ชัดเจนในขณะเวลาที่มีการรวบรวมข้อมูลและการนำไปใช้ก็ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่จัดเก็บด้วยหรือตามวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บและจะต้องมีการกำหนดไว้ให้ชัดเจนทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง
- 4) หลักข้อจำกัดในการนำไปใช้ข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องไม่นำไปเปิดเผย นำไปใช้ประโยชน์หรือใช้ในวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจาก

ที่กำหนดไว้ในหลักการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บ(ในข้อที่ 3) ข้างต้นเว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูลหรือมีกฎหมายให้อำนาจ

5) หลักการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องได้รับการคุ้มครองเพื่อความปลอดภัยจากความเสี่ยงในการสูญหาย หรือการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต การทำลาย การใช้ การเปลี่ยนแปลง หรือการเปิดเผยข้อมูล

6) หลักการเปิดเผยข้อมูลจะต้องมีนโยบายทั่วไปในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางปฏิบัติและเป็นนโยบายที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลส่วนบุคคลรวมทั้งกำหนดวิธีการก่อตั้งองค์กรควบคุมข้อมูลการดำเนินงานตลอดจนการกำหนดลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลและวัตถุประสงค์หลักๆในการใช้ข้อมูลตลอดถึงเลขบัตรประจำตัวและที่อยู่ของผู้ทำหน้าที่ควบคุมข้อมูล

7) หลักการมีส่วนร่วมของบุคคลบุคคลจะต้องมีสิทธิดังต่อไปนี้

7.1) ได้รับการยืนยันจากผู้ควบคุมข้อมูลว่าผู้ควบคุมข้อมูลมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น

7.2) ได้รับการแจ้งให้ทราบหากมีข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้น ภายในเวลาที่เหมาะสมถ้ามีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมต้องไม่แพงเกินไปมีวิธีการที่เหมาะสมและอยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้โดยง่าย

7.3) จะต้องได้รับทราบเหตุผลหากคำขอตามข้อ 7.1 และ 7.2 ได้รับการปฏิเสธและสามารถยื่นคำร้องคัดค้านได้ และ

7.4) ยื่นคำร้องคัดค้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนและหากผลการพิจารณาเป็นไปตามคำร้องคัดค้านผู้ยื่นคำร้องก็มีสิทธิที่จะลบ ยืนยัน ทำให้สมบูรณ์หรือแก้ไขข้อมูลของตน

8) หลักความรับผิดชอบผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการข้างต้น

หลักการให้ความคุ้มครองส่วนบุคคลดังกล่าวนอกจากจะมีความสำคัญต่อการบัญญัติกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ของประเทศต่างๆแล้วยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศและระบบสารสนเทศ เพื่อให้การผลิตและจัดเก็บสารสนเทศมีประสิทธิภาพและเป็นการสร้างหลักความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตและจัดเก็บสารสนเทศอีกทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการข้อมูลและสารสนเทศเป็นไปอย่างถูกต้องและอยู่บนหลักพื้นฐานของจริยธรรมสารสนเทศ

จริยธรรมในการเผยแพร่และนำสารสนเทศไปใช้

การผลิตและการจัดเก็บสารสนเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลข้อมูลทำให้เกิดความเสี่ยงภัยต่อข้อมูลและสารสนเทศได้ง่ายยิ่งขึ้นกว่าเดิมส่วนหนึ่งเป็นเพราะการขาดมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและการขาดระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสม ปัญหาดังกล่าวนอกจากส่งผลกระทบต่อการผลิตและจัดเก็บสารสนเทศแล้วยังส่งผลกระทบต่อ การเผยแพร่และนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในทางที่มีขอบด้วยโดยเฉพาะการเผยแพร่หรือ

อนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นไปใช้อาจทำให้ผู้ที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้รับความเสียหายได้ หากไม่มีหลักเกณฑ์ในการควบคุมดังนี้ จริยธรรมสารสนเทศจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักปฏิบัติของบุคคลที่ครอบคลุมถึงจริยธรรมในการเผยแพร่และนำสารสนเทศไปใช้งานด้วย

ในการเผยแพร่และนำสารสนเทศไปใช้ไม่ว่าโดยบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานใดก็ตามหากไม่มีอำนาจหน้าที่ในการเผยแพร่และนำสารสนเทศไปใช้หรือไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลโดยตรงจะนำสารสนเทศไปเผยแพร่หรือไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวไม่ได้ หากสารสนเทศที่ตนนำไปเผยแพร่ นั้นเป็นข้อมูลส่วนบุคคลไม่ใช่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสาธารณะเช่นข้อมูลทางการเงิน ประวัติทางการแพทย์ ประวัติอาชญากรรม เป็นต้นนอกจากนี้หากบุคคลที่มีอำนาจในการเผยแพร่และนำสารสนเทศไปใช้ก็จะต้องไม่เผยแพร่สารสนเทศในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือทำให้เจ้าของข้อมูลเสียหายแก่เกียรติยศ ชื่อเสียงหรือทางทำมาหาได้จะต้องไม่นำข้อมูลสารสนเทศที่จัดเก็บไปใช้แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่มีขอบองค์กรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการผลิตและจัดเก็บสารสนเทศจึงจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังในการเผยแพร่และนำสารสนเทศที่รับผิดชอบในการจัดเก็บรวบรวม และประมวลผลไปใช้งานด้วย

องค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเผยแพร่และนำสารสนเทศไปใช้จะต้องยึดหลักจริยธรรมในการเผยแพร่และนำสารสนเทศไปใช้งานโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ความถูกต้อง แม่นยำ และความครบถ้วนของข้อมูลข้อมูลที่นำไปเผยแพร่จะต้องไม่ถูกแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ต่าง

จากข้อมูลที่แท้จริงและจะต้องไม่เผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือเผยแพร่ข้อมูลที่อาจกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลเช่นเดียวกับการผลิตและจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ

จรรยาบรรณการใช้คอมพิวเตอร์

แนวทางระดับองค์กรที่สำคัญในการป้องกันและควบคุมปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้คอมพิวเตอร์ได้แก่จรรยาบรรณการใช้คอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นการประมวลหลักจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรจริยธรรมแห่งวิชาชีพผู้ดูแลเว็บไทยและธรรมนูญสภาวิชาชีพผู้ดูแลเว็บไทย พ.ศ. 2546

- 1) เว็บไซต์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารจนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง
- 2) เมื่อมีการคัดลอกข้อความ รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายใดๆ จากเว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ เว็บไซต์ต้องบอกแหล่งที่มาของข้อความ รูปภาพหรือสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายนั้นทั้งนี้การคัดลอกดังกล่าว ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยอันมิใช่การกระทำเพื่อแสวงหาผลกำไรเว้นแต่จะมีการตกลงเป็นอย่างอื่นกับแหล่งข้อมูลนั้น
- 3) การเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีการพาดพิงอันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใดๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย
- 4) ในกรณีที่มีการเสนอข้อมูลข่าวสารผิดพลาด เว็บไซต์ต้องแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

5) เว็บไซต์ต้องไม่เสนอข้อมูลข่าวสารโดยเลื่อนลอย ปราศจากแหล่งที่มาพึงระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ หรือให้ข้อมูลข่าวสาร อย่างเปิดเผยเว้นแต่มีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัย ของผู้ให้ข้อมูลข่าวสารและต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสาร ของสาธารณชน

6) ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือภาพใดๆ เว็บไซต์ ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชน ของเด็กสตรีและผู้ด้อยโอกาส

7) เว็บไซต์ต้องไม่เสนอภาพที่อุจาด ลามก หรือน่าหวาดเสียวโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถ้อยถ้วน เว้นแต่ ภาพที่นำเสนอในเว็บไซต์นั้นจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะและได้มีการแจ้งเตือนต่อเยี่ยมชมโดยชัดเจนแล้ว

8) เว็บไซต์ต้องไม่แหล่งเผยแพร่ไวรัสคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นใดที่เป็นการทำลายหรือสร้างความเสียหายแก่เครื่องคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลบนเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้เรียกดู

9) เว็บไซต์ต้องไม่เผยแพร่ข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลที่ นำเสนอวิธีการสร้างความเสียหายแก่บุคคลอื่น

10) ในการแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์เว็บไซต์ ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

แนวปฏิบัติของเว็บไซต์และผู้ประกอบวิชาชีพผู้ดูแลเว็บไซต์

- 1) การเสนอข้อมูลข่าวสารของเว็บไซต์พึงตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนและไม่นำเสนอข้อมูลข่าวสารในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ
- 2) การได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารเว็บไซต์พึงใช้วิธีที่สุภาพและซื่อสัตย์
- 3) ในการแสดงความคิดเห็นเว็บไซต์พึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจและไม่มีพันธกรณีอื่นใดนอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชนโดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิด
- 4) เว็บไซต์พึงละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลเว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ
- 5) เว็บไซต์พึงใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบให้ประกาศโฆษณาทั้งหลายอยู่ภายในขอบเขตของศีลธรรมและวัฒนธรรม เว็บไซต์พึงระมัดระวังที่จะไม่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่น่าสงสัยว่าจะเป็นภัยแก่สังคมหรือสาธารณชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. **Cyberbullying : ะรานออนไลน์** . [Online], AvailableURL: <https://www.eta.or.th/content/stop-cyberbullying-2019.html>, 2564 (มีนาคม,25).
- คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. **กฎหมายดิจิทัล**. กรุงเทพมหานคร :กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563.
- ชลิดา ไชยเอี้ย. **ทักษะการจัดการเรียนรู้**. [Online], AvailableURL http://chalida003.blogspot.com/p/blog-page_2164.html, 2564 (มีนาคม,25).
- ไอลอร์คลับ. **รู้จัก-พรบ.คอมพิวเตอร์ฯ มาตรา142**. [Online], AvailableURL: <https://www.facebook.com/iLawClub/photos/>, 2564 (มีนาคม,25).
- ทวิศ ศรีเกต. **งานลิขสิทธิ์ในยุคไร้ขอบเขต ใช้ข้อมูลอย่างปลอดภัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547.
- ทีศนา แคมมณี. **การสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ**. [Online], AvailableURL : <http://innovation.kpru.ac.th/>, 2564 (มีนาคม,25).

โปรโตไท. กฎหมายควบคุมและคุ้มครองจากการถูกกลั่นแกล้งผ่าน
ทางโซเชียล Cyber bullying. [Online], AvailableURL
:https://theprototype.pim.ac.th /2018/01/28/
lawsaboutbullying/, 2564 (มีนาคม,25).

ว่องวิช ขวัญพิทลุง. วัฒนธรรม“กลั่นแกล้ง”บนโลกออนไลน์ ความ
ร้ ับ ผิ ด ทาง ก ฎ ห ม า ย . [Online], AvailableURL :
https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/6478
82, 2564 (มีนาคม,25).

สุมลรัตน์ นาคพานิช.สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วย
ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2554.[Online],
AvailableURL :http://web.krisdika.go.th/, 2564
(มีนาคม,25)

สุชาดา ทิพย์มนตรี.ประสิทธิผลของการใช้การแสดงบทบาทสมมติ
ในการสอน“ภาษาอังกฤษเพื่อการบริการ”.สงขลา :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2556.